Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 4 • 14.8.2026

Hyvien tuulten Neitsyt Maria s. 14

Potilas ei ole diagnoosi – hän on ihminen s. 8

Pyhän Hengen kappeli – katakombi Turun vanhassa keskustassa s. 12

NOW: SUMMARY IN ENGLISH p.30

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2026
89. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

AD Petri Kovács

Toimitus / Redaktion
Katolisen kirkon viestintä
Rehbinderintie 21
00150 Helsinki

E-mail fides@katolinen.fi

Puh./tel. 040 753 1713

Internet fides.katolinen.fi

Painettu paperilehti (**P**) 4 kertaa vuonna 2026, muut digiversiona verkossa osoitteessa **fides.katolinen.fi**

Ilmestyminen 2026

No	DL	ilm.	vko
1 **P**	19.1.	13.2.	7
2	20.3.	10.4.	15
3 **P**	18.5.	12.6.	24
4 **P**	20.7.	14.8.	33
5	25.9.	16.10.	42
6 **P**	16.11.	11.12.	50

Ilmestyy 6 kertaa vuonna 2026, joista **4** paperista (**P**) lehteä postitetaan kaikkiin katolisiin koteihin veloituksetta. Tilauttuna hinta 30 €, ulkomaille 35€.
Utkommer 2026 med 6 nummer årligen, 4 tryckta (**P**), 6 online. Prenumeration 30 €, till utlandet 35 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla. Lehti lähetetään veloituksetta automaattisesti kaikkiin katolisiin koteihin.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka
Premedia Helsinki Oy

Vapaaehtoinen lehtimaksu
Voit tukea Fideksen julkaisemista ja muita rahankeräyskohteita hiippakunnan kotisivun kautta osoitteessa katolinen.fi/lahjoita. Pääset lahjoitussivulle myös osoittamalla älypuhelimesi kameralla oheista QR-koodia.

Kannen kuva: Cagliarissa sijaitsevan Bonarian Neitsyt Marian basilikan edustalta, kuva Marko Tervaportti.

Kaksi tietä ja kaksi rakkautta

Uudessa kiertokirjeessään *Magnifica humanitas* paavi Leo XIV asettaa eteemme kaksi raamatullista kuvaa, kaksi erilaista tietä kuljettavaksemme: toinen on Baabelin tornin rakentamisen tie ja toinen on Nehemian tie. Baabelin torni syntyi ihmisen ylpeydestä ja kaikkivoipaisuuden tunteesta, Nehemia puolestaan pystytti uudelleen Jerusalemin muurit, ei yksin vaan koko yhteisön apuun tukeutuen. Ei päivässä, vaan kärsivällisyydellä.

Kaikkina aikoina, niin myös meidän aikanamme, on syytä varoa Baabelin syndroomaa, paavi opettaa. Voidaan tavoitella suuriakin, mutta pienestä aloittaen ja yhteisen tekemisen voimaan luottaen. Tämä on hyvä muistutus meille kaikille, niin töitä kuin myös yksityiselämää ajatellen. Ei ihmiselämän tarkoitus ole ratsastaa aallonharjalta toiselle ainaisessa "hypessä" vaan vähitellen rakentaa jotakin, joka on kestävää ja palvelee myös muitakin.

Kiertokirjeessään paavi Leo, augustinolainen, ottaa esimerkiksi pyhän Augustinuksen kertomuksen kahden rakkauden välisestä taistelusta. Näistä rakkauksista toinen synnyttää maallisen kaupungin (valtion), toinen jumalallisen, tai kuten Augustinus itse asian esittää: "Maallisen valtion synnyttää itserakkaus, aina Jumalan halveksimiseen asti. Taivaallisen valtion taas synnyttää rakkaus Jumalaan, aina itseensä kohdistuvaan halveksimiseen asti."
Paavi muistuttaa: "Kuten kautta ihmisen historian, nykyäänkin nämä kaksi rakkautta taistelevat herruudesta sydämessämme." (vrt. MH, 130)

"Kirkko kutsuu meitä olemaan enemmän ihmisiä, jotta meistä entistä paremmin näkyisi Jumalan, Luojamme, kuva."

Kun katsomme omaa elämäämme tai ainakin kun seuraamme uutisia kotimaamme tai maailman asioista, on helppo huomata, että tämä taistelu on todellinen. Tavoitellaan omaa etua välittämättä ihmishengistä, välittämättä kärsimyksestä ja kurjuudesta, kiinnittämättä mitään huomiota siihen, että jokainen ihminen on arvokas pelkän ihmisyytensä perusteella. Ja toisaalta syvällä sydämessämme me — ja tahdon uskoa, että jokainen meistä — kuulemme kyllä kutsun rakkauteen lähimmäisiämme kohtaan, ennen kaikkea niitä kohtaan, jotka ovat kaikkein haavoittuvimmassa asemassa ja joita meidän maailmamme ei kuule.

Elänkö perheessäni vain itselleni vai myös puolisolleni ja lapsilleni? Olenko työpaikallani se, joka vain vaatii ja tekee pelkän velvollisuutensa? Vai olenko se, johon luotetaan ja jonka mielipidettä kunnioitetaan — ei aseman vaan asenteen perusteella? Kirkko kutsuu meitä olemaan enemmän ihmisiä, jotta meistä entistä paremmin näkyisi Jumalan, Luojamme, kuva. Se kuva ei näytä meille Baabelin tietä, vaan Nehemian. Se ei ole rakkautta, joka ottaa, vaan rakkautta, joka antaa.

M. Tervaportti

Pääkirjoit

Sisällys

2 Pääkirjoitus
3 Paavi Espanjan parlamentissa
4 Uutisia ja ajankohtaista
6 Lefebristien "uusi skisma"
7 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
8 Piispan haastattelu: Potilas ei ole diagnoosi – hän on ihminen
10 Piispa Raimo Goyarrola väitteli lääketieteen tohtoriksi
12 Pyhän Hengen kappeli – katakombi Turun vanhassa keskustassa
14 Hyvien tuulten Neitsyt Maria
16 Tilinpäätös 2025
17 Ansgarwerkin opintopäivien sanoma: Me uskomme Jeesukseen Kristukseen
18 Turvallinen toiminta on yhteinen tehtävämme
20 Paavi Leo XIV:n myönsi ansioristin Rauni Vornaselle
22 S:t Henriks pilgrimsfärd – en stor gåva
24 Caritas-kuulumiset
26 Maailman nuortenpäivät Soulissa
26 Tapahtumia
27 Ilmoituksia
28 Seurakuntien vakio-ohjelmat
30 English summary
32 Seurakunnan jäsenmaksu

Paavi Espanjan parlamentissa

Kirkon tehtävä on ihmisarvon puolustaminen

Paavi Leo XIV piti 8. kesäkuuta historiallisen puheen Espanjan parlamentin molempien kamareiden yhteisistunnossa Madridissa. Puheessaan hän korosti, ettei kirkon tehtävä ole tavoitella poliittista valtaa tai samaistua mihinkään puolueeseen. Sen kutsumus on puolustaa jokaisen ihmisen loukkaamatonta ihmisarvoa ja muistuttaa niistä moraalisista periaatteista, joille oikeudenmukainen yhteiskunta rakentuu.

Paavin mukaan kirkko osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ennen kaikkea omantunnon äänenä. Sen tehtävänä ei ole tarjota puoluepoliittisia ratkaisuja vaan pitää esillä ihmisarvoa, yhteistä hyvää ja kaikkein heikoimmista huolehtimista.

Puheensa ehkä tärkeimmässä kohdassa pyhä isä puhui ihmiselämän suojelusta.

”Voidaanko yhteiskuntaa kutsua aidosti oikeudenmukaiseksi, jos se jättää varjoon syntymättömän lapsen, vanhuksen, sairaan, hiljaa kärsivän tai kokonaan muiden huolenpidosta riippuvaisen ihmisen? Ihmiselämän puolustaminen ei ole osakysymys eikä tunnustuksellinen erityisintressi. Se on sivistyksen mitta. Jokainen ihmiselämä on tunnustettava ja sitä on suojeltava hedelmöityksestä luonnolliseen kuolemaan asti kaikissa elämän vaiheissa. Kun tämä varmuus hämärtyy, kaikkein haavoittuvimmat ovat ensimmäisiä uhreja, ja laki menettää syvimmän tarkoituksensa: palvella ja suojella jokaista ihmistä. Siksi kansakunnan moraalinen suuruus näkyy ennen kaikkea sen kyvyssä kulkea kaikkein hauraimmassa asemassa olevien rinnalla, suojella heitä ja rakastaa heitä.”

Leo XIV käsitteli puheessaan myös perheen asemaa, uskonnonvapautta, siirtolaisuutta, rauhaa sekä uuden teknologian eettisiä haasteita. Näitä kysymyksiä yhdistää hänen mukaansa sama perusajatus: ihmisarvo ei ole valtion myöntämä etuoikeus eikä enemmistön päätettävissä oleva asia, vaan se kuuluu jokaiselle ihmiselle hänen olemassaolonsa perusteella.

Historiallisessa puheessaan paavi kutsui niin päättäjiä kuin koko yhteiskuntaa rakentamaan kulttuuria, jossa kaikkein heikoimpien ihmisarvoa ei pidetä neuvottelukysymyksenä vaan oikeudenmukaisen yhteiskunnan perustana.

Fides / Vatican News / vatican.va

Uusia seminaristeja pappiskandidaateiksi

Tiistaina 9. kesäkuuta klo 18 vietetyn messun yhteydessä Pyhän Henrikin katedraalissa kaksi Redemptoris Mater -lähetysseminaarin pappiskandidaattia vastaanotettiin virallisesti pappiskoulutuksen loppuvaiheeseen. Tätä hyväksymisen riittiä kutsutaan nimellä *Admissio ad ordines.*

Kutsumustaan pohtineet ehdokkaat esittävät tässä vaiheessa kirjallisen pyyntönsä piispalle, joka kirkon nimissä hyväksyy heidät kandidaateiksi diakoniksi ja papiksi vihkimistä varten. Hyväksymisen riitti on siten ensimmäinen julkinen askel tiellä pappeuteen.

Seminaarien yleisen käytännön mukaan ehdokkaita pyydetään tästä hetkestä lähtien käyttämään papin asua. Esitellessään kandidaatit kristilliselle yhteisölle piispa kutsuu samalla kaikkia uskovia tukemaan heitä rukouksin, jotta he voisivat jatkaa valmistautumistaan uskollisesti ja antaumuksella.

Pappiskandidaatit ovat 24-vuotias Ruotsin Malmössä kasvanut italialainen Elia Musicanti sekä 29-vuotias brasilialaistaustainen Vítor Daher Montandon. Tilaisuuteen saapuivat myös heidän perheensä, joille piispa Raimo Goyarrola osoitti kiitollisuuttaan useaan otteeseen.

isä Pedro Perez

Piispainkokous: katolilaiset eivät voi olla vapaamuurareita edes Pohjoismaissa

Pohjoismaiden piispainkokous on julkaissut kirjeen kirkkoherroille vapaamuurariudesta. Kirjeessä piispat toteavat, ettei Pohjoismaissa ole mitään poikkeusta katolisen kirkon yleisestä opetuksesta: katolilaiset eivät voi kuulua vapaamuurareihin tai vapaamuurarilooseihin.

Piispat pyysivät asiasta selvennystä Uskonopin virastolta eli dikasteriolta, koska Pohjoismaissa on pitkään esiintynyt käsitys, että alueen vapaamuurarius voisi muodostaa poikkeuksen kirkon yleisestä opetuksesta. Virasto vahvisti, että kirkon yleiset määräykset ovat voimassa täysimääräisesti myös Tanskassa, Suomessa, Islannissa, Norjassa ja Ruotsissa, koska vapaamuurariuden teologiset ja filosofiset periaatteet eivät ole yhteensopivia katolisen uskon kanssa.

Pohjoismaiden piispojen paimenkirjeessä todettiin:

Haluamme korostaa, ettei katolisen kirkon yksiselitteinen kanta vapaamuurariuteen merkitse kielteistä arviota yksittäisten ihmisten hyvästä tahdosta tai hyvistä teoista. Kirkon kanta perustuu siihen tietoisuuteen, että vapaamuurariuden teologiset ja filosofiset periaatteet ovat yhteensopimattomia katolisen uskon tunnustamisen kanssa. Tämän mukaisesti on noudatettava seuraavia sielunhoidollisia ja sakramentaalisia määräyksiä:

a) Katolilaista, joka kuuluu vapaamuurareihin tai on vapaamuurariloosin jäsen, on kehotettava luopumaan jäsenyydestään.

b) Katolilaisen, joka kuuluu vapaamuurareihin tai on vapaamuurariloosin jäsen, tulee pidättyä vastaanottamasta pyhää kommuuniota, eikä hän saa vastaanottaa muitakaan sakramentteja.

c) Vapaamuurarin tai vapaamuurariloosin jäsenen, joka hakeutuu kasteelle katoliseen kirkkoon tai joka pätevästi kastettuna kristittynä pyrkii täyteen yhteyteen katolisen kirkon kanssa, tulee päättää jäsenyytensä ennen kastetta tai kirkon täyteen yhteyteen ottamista.

d) Mikään seurakunta, sääntökunta tai apostolisen elämän yhteisö, katolinen järjestö tai muu katolinen yhteisö paikalliskirkoissamme ei saa tehdä yhteistyösopimuksia vapaamuurareiden tai vapaamuurariloosien kanssa eikä käyttää vapaamuurariloosien omistamia tiloja.

Fides

Piispantarkastus Kouvolan Pyhän Ursulan seurakunnassa

Piispa Raimo teki elokuun alussa kahdeksannen ja siten viimeisen piispantarkastuksensa, tällä kertaa Kouvolan Pyhän Ursulan seurakuntaan. Tällaiseen "kanoniseen visitaatioon" kuuluu aina kirkon toiminnan yleinen tarkastus, sen hengellisen ja taloudellisen toiminnan huolellinen tutkiminen, eri toimintaryhmien ja ennen kaikkea seurakunnan neuvostojen, seurakuntaneuvoston ja talousneuvoston, jäsenten tapaaminen. Piispa on myös mielellään tavannut seurakuntien nuoria.

Kouvolan seurakunnan tapauksessa kyse on vielä seurakunnasta, joka toimii monilla eri paikkakunnilla, joissa katolilaisia saattaa asua enemmän kuin Kouvolassa, esimerkiksi Lahdessa. Myös näiden eri alueilla asuvien katolilaisten hengellisestä hyvinvoinnista huolehtiminen oli nytkin piispan tarkastelun kohteena.

SUNNUNTAINA 2.8. seurakunta kokoontui päämessuun Pyhän Ursulan kirkon täyttäen. Piispa otettiin juhlallisesti vastaan kirkon ovella. Tutut katoliset melodiat soivat kirkossa alusta alkaen, kun piispa vihmoi kirkkokansan. Messussa kirkon yhteyteen otettiin viisi aikuista jäsentä ja vahvistuksen sakramentti jaettiin nuorille. Siksi piispa saarnassaan kiitti Jumalaa ja seurakuntalaisten panosta ja yhteyden henkeä ja muistutti, että uskovien elämällä on ikään kuin kaksi jalkaa tai kaksi karttaa, joiden varassa he saavat ravintoa messussa: Jumalan sana ja eukaristia. Päämäärä myös on selvä: se on Jumalan valtakunta taivaassa. Sinne me kaikki vaikeuksiemme, ilojemme ja surujemme kautta olemme matkalla. Piispa myös rohkaisi kaikkia kertomaan kirkossa käymisestään ja uskostaan avoimesti niille, jotka siitä kysyvät. Ei sitä ole syytä piilotella.

KOUVOLAN SEURAKUNNAN kirkkoherra, isä Eze Charles Nwoko, on aloittanut seurakunnassa monta projektia, joiden avulla vuonna 1993 rakennettu kirkko saataisiin peruskorjattua ja sen piha-alue kunnostettua. Projekteihin ja seurakunnan toimintaan ylipäänsä voi tutustua seurakunnan kotisivulla ursula.katolinen.fi.

Marko Tervaportti

Lefebristien "uusi skisma"

Pyhän Pius X:n pappisveljeskunta (FSSPX) vihki keskiviikkona 1. heinäkuuta Sveitsin Écônessa neljä uutta piispaa ilman paavin antamaa valtuutusta. Vihkimykset toteutettiin siitä huolimatta, että paavi Leo XIV oli viime päivinä henkilökohtaisesti vedonnut veljeskuntaan pyytäen sitä luopumaan suunnitelmastaan. Näin veljeskunta uusi samanlaisen skismaattisen teon, jonka se oli toteuttanut kerran aikaisemmin, vuonna 1988, esimiehensä, arkkipiispa Marcel Lefebvren johdolla.

Vatikaani oli jo etukäteen ilmoittanut, että piispanvihkimykset ilman paavin mandaattia ovat kirkon kanonisen oikeuden vastaisia ja muodostavat skismaattisen teon. Vatikaanin valtiosihteeri kardinaali Pietro Parolin totesi vihkimysten jälkeen, että kyse on kirkon ykseyttä vakavasti vahingoittavasta teosta.

Pyhän Pius X:n veljeskunta perustettiin vuonna 1970. Se arvostelee erityisesti Vatikaanin toisen kirkolliskokouksen jälkeisiä uudistuksia, kuten liturgiauudistusta ja eräitä kirkon opetuksen painotuksia. Veljeskunta katsoo toimivansa kirkon perinteen säilyttämiseksi, kun taas Pyhä istuin on korostanut, ettei kirkon ykseyttä eikä paavin erityistä tehtävää voida sivuuttaa edes vakavina pidetyissä opillisissa kiistoissa.

Veljeskunnan toiminta on herättänyt vuosikymmeniä kysymyksiä sen asemasta katolisessa kirkossa. Vaikka Pyhä istuin on pyrkinyt vuoropuheluun ja tehnyt eräitä pastoraalisia myönnytyksiä esimerkiksi ripin ja avioliittojen osalta, veljeskunta ei ole vieläkään täydessä kirkollisessa yhteydessä. Vatikaani on sittemmin täsmentänyt sen kanonista asemaa ja todennut, etteivät SSPX:ään kuuluvat maallikot automaattisesti ole skismassa. Samalla se on antanut ohjeet täyteen yhteyteen palaaville papeille ja uskoville.

Heinäkuun lopulla nähtiin toinenkin vastaava tapaus, kun Skotlannin Orkneynsaarilla toimivan transalpiinisten redemptoristien yhteisön perustaja, isä Michael Mary Sim FSSR, vihittiin piispaksi ilman paavin mandaattia. Yhteisö oli ollut täydessä yhteydessä katoliseen kirkkoon vuodesta 2008 lähtien, mutta irtautui siitä aiemmin tänä vuonna omaksuttuaan sedevakantistisia näkemyksiä. Aberdeenin piispa Hugh Gilbert OSB,

jonka hiippakunnan alueella kyseinen veljeskunta toimii, totesi vihkimyksen muodostavan skismaattisen teon. Isä Michael Mary oli jo aiemmin todettu syylliseksi skismaan ja julistettu ekskommunikoiduksi.

Vatican News, EWTN News

Piispa Raimo Goyarrolan lausunto laittomista piispaksi vihkimisistä

Rakkaat veljet ja sisaret Kristuksessa,

Pyhän Pius X:n pappisveljeskunnan viimeaikaiset piispanvihkimykset ilman paavin mandaattia ovat aiheuttaneet vakavan haavan kirkon yhteyteen. Uskonopin virasto on todennut vihkimysten kanoniset seuraukset ja kehottanut uskovia pysymään yhteydessä Rooman piispaan ja hänen kanssaan yhteydessä oleviin piispoihin.

Myös Suomessa on vähäistä Pyhän Pius X:n pappisveljeskunnan toimintaa. Toivon vilpittömästi, että tämä kivulias tapahtumasarja voisi johtaa siihen, että ne uskovat, jotka ovat osallistuneet veljeskunnan messuihin tai muuhun toimintaan, löytäisivät tiensä takaisin kirkon täyteen yhteyteen, sillä kirkko kehottaa uskovia pidättäytymään osallistumasta veljeskunnan toimintaan.

Hiippakunta on valmis ottamaan vastaan jokaisen, joka tätä yhteyttä vilpittömästi etsii.

Haluan samalla sanoa erityisen sanan niille katolilaisille, joille vanhamuotoisella liturgialla on tärkeä hengellinen merkitys. Helsingissä Pyhän Marian kirkossa vietetään joka kuukausi messua vuoden 1962 messukirjan mukaan. Tähän messuun osallistuu monia uskovia, jotka saavat vanhamuotoisesta liturgiasta voimaa hengelliseen elämäänsä ja joiden vilpittömästä uskosta ja uskontodistuksesta iloitsen.

Haluan korostaa, että vanhamuotoiseen liturgiaan kiintyminen ei tarkoita eroa kirkosta. Se on monille uskoville aito tie rukoukseen, uskon syvenemiseen ja Kristuksen kohtaamiseen kirkon yhteydessä. Siksi haluan rohkaista kaikkia pysymään lujasti yhteydessä paaviin, rakkaaseen hiippakuntaamme ja koko kirkkoon.

Pyydän nyt kaikkia katolilaisia Suomessa rukoilemaan kirkon ykseyden puolesta. Rukoilkaamme aina pyhän isän puolesta mutta nyt aivan erityisesti myös kaikkien niiden puolesta, jotka ovat joutuneet eroon kirkon täydestä yhteydestä, että he voisivat palata siihen avoimen luottamuksen ja veljeyden hengessä.

7.7.2026
+ Raimo Goyarrola
Helsingin piispa

Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, juhlapyhä

14.8. perjantai, illalla, aaton messu
1L 1. Aikak. 15:3-4, 15-16, 16:1-2
Ps. 132:6-7, 9-10, 13-14. – 8
2L 1. Kor. 15:54-57
Ev. Luuk. 11:27-28

15.8. lauantai, juhlapyhän messu
1L Ilm. 11:19a, 12:1-6a, 10ab
Ps. 45:10, 11, 12, 16. – 10b
2L 1. Kor. 15:20-27a
Ev. Luuk. 1:39-56

16.8. kirkkovuoden 20. sunnuntai (IV)
1L Jes. 56:1, 6-7
Ps. 67:2-3, 5, 6+8. – 4
2L Room. 11:13-15, 29-32
Ev. Matt. 15:21-28

23.8. kirkkovuoden 21. sunnuntai (I)
1L Jes. 22:19-23
Ps. 138:1-2a, 2bc-3, 6+8bc. – 8bc
2L Room. 11:33-36
Ev. Matt. 16:13-20

30.8. kirkkovuoden 22. sunnuntai (II)
1L Jer. 20:7-9
Ps. 63:2, 3-4, 5-6, 8-9. – 2b
2L Room. 12:1-2
Ev. Matt. 16:21-27

6.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai (III)
1L Hes. 33:7-9
Ps. 95:1-2, 6-7abc, 7d-9. – 7d-8a
2L Room. 13:8-10
Ev. Matt. 18:15-20

13.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai (IV)
1L Sir. 27:30 - 28:7
Ps. 103:1-2, 3-4, 9-10, 11-12. – 8
2L Room. 14:7-9
Ev. Matt. 18:21-35

20.9. kirkkovuoden 25. sunnuntai (I)
1L Jes. 55:6-9
Ps. 145:2-3, 8-9, 17-18. – 18a
2L Fil. 1:20c-24, 27a
Ev. Matt. 20:1-16

27.9. kirkkovuoden 26. sunnuntai (II)
1L Hes. 18:25-28
Ps. 25:4-5, 6-7, 8-9. – 6a
2L Fil. 2:1-11 tai 2L Fil. 2:1-5
Ev. Matt. 21:28-32

4.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai (III)
1L Jes. 5:1-7
Ps. 80:9+12, 13-14, 15-16, 19-20. – Jes. 5:7a
2L Fil. 4:6-9
Ev. Matt. 21:33-43

11.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai (IV)
1L Jes. 25:6-10a
Ps. 23:1-3a, 3b-4, 5, 6. – 6cd
2L Fil. 4:12-14, 19-20
Ev. Matt. 22:1-14 tai Ev. Matt. 22:1-10

18.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai (I)
1L Jes. 45:1, 4-6
Ps. 96:1+3, 4-5, 7-8, 9-10ac. – 7b
2L 1. Tess. 1:1-5b
Ev. Matt. 22:15-21

Rukouksen apostolaatti

Elokuun 2026 rukouksen apostolaatin palsta

Helposti voisi ajatella, että suurkaupungissa ihmisellä on kaikki, mitä hän tarvitsee: työ, kaupat, hyvät liikenneyhteydet, palvelut ja monipuolinen kulttuurielämä. Silti juuri suurkaupungissa yksinäisyys koskettaa monia kaikkein syvimmin. Päivän aikana voi kohdata tuhansia ihmisiä tuntematta edes oman naapurinsa nimeä. Samassa kerrostalossa voi asua vuosia vaihtamatta sanaakaan muiden asukkaiden kanssa.

Paavi Leo XIV muistuttaa, että kirkko on kutsuttu rakentamaan siltoja vuoropuhelun ja kohtaamisen kautta. Siksi evankelioiminen ei ala suurista tapahtumista vaan yksinkertaisesta kohtaamisesta: hymystä, ystävällisestä sanasta ja aidosta kiinnostuksesta toista ihmistä kohtaan.

Jeesuskin liikkui ihmisjoukkojen keskellä. Kapernaum, Jerusalem ja temppelialue olivat täynnä väkeä. Silti Hän näki aina yksittäisen ihmisen: Sakkeuksen puussa, sokean miehen tien varressa ja verenvuodosta kärsivän naisen. Jumalan silmissä kukaan ei ole nimetön eikä näkymätön.

Sosiologiset tutkimukset osoittavat mielenkiintoisen ilmiön. Suurissa kaupungeissa kirkossa säännöllisesti käyvien osuus on usein pienempi kuin maaseudulla. Samalla juuri kaupungeissa syntyy uusia rukousryhmiä, seurakuntayhteisöjä, hengellisiä liikkeitä. Suomessa tämä rukous on meille erityisen ajankohtainen. Katoliset seurakuntamme ja kirkkomme sijaitsevat kaupungeissa, ja juuri siellä myös kirkkomme elämä tapahtuu. Rukoilkaamme, että osaisimme kohdata ihmiset avoimin sydämin, löytää uusia tapoja julistaa evankeliumia ja rakentaa seurakunnistamme yhteisöjä, joissa kukaan ei jää yksin.

Herra Jeesus, Neitsyt Marian tahrattoman sydämen kautta uhraan sinulle tänään rukoukseni, työni, iloni ja kärsimykseni kaikkien pyhän sydämesi tarkoitusten puolesta. Uhraan ne syntieni sovitukseksi yhdistyen pyhään messu-uhriin kaikkialla maailmassa sekä kaikkien sukulaisteni ja ystävieni tarkoitusten puolesta, erityisesti pyhän isämme rukousaiheiden puolesta. Aamen.

isä Stanisław Zawiłowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Elokuu
- Rukoilemme, että suurissa kaupungeissa, joita usein leimaa anonymiteetti ja yksinäisyys, löytäisimme uusia tapoja julistaa evankeliumia ja rakentaa yhteisöjä luovin tavoin.

Augusti
- Vi ber att vi i de stora städerna, som ofta präglas av anonymitet och ensamhet, finner nya sätt att förkunna evangeliet och upptäcker kreativa vägar att bygga gemenskap.

Syyskuu
- Rukoilemme sen puolesta, että vettä, joka on elintärkeä luonnonvara, voitaisiin käyttää oikeudenmukaisesti ja kestävästi ja että kaikki saisivat sitä tasapuolisesti.

September
- Vi ber för en rättvis och hållbar förvaltning av vattnet, denna livsnödvändiga resurs, så att alla får lika tillgång till den.

Lisätietoa rukouksen apostolaatista ja ajankohtaiset rukousaiheet löytyvät osoitteesta: https://katolinen.fi/pyha-isa-eli-paavi/paavin-rukousaiheet-eli-rukouksen-apostolaatti/

Potilas ei ole diagnoosi – hän on ihminen

Palliatiivisesta hoidosta väitellyt piispa Raimo Goyarrola muistuttaa, että hyvä palliatiivinen hoito alkaa paljon ennen elämän viimeisiä päiviä.

Harvassa ovat ne katoliset piispat, jotka väittelevät tohtoriksi lääketieteestä kesken kiireisimpien työvuosiensa. Helsingin katolisen hiippakunnan piispa Raimo Goyarrolan kohdalla näin kuitenkin tapahtui, kun hän kesäkuussa onnistuneesti puolusti Itä-Suomen yliopistossa väitöstään hengellisyyden merkityksestä palliatiivisessa hoidossa.

Tutkimus ei syntynyt hetkessä. Sen juuret ulottuvat koronapandemian aikaan, jolloin isä Raimo alkoi koota tutkimusaineistoaan. Sen jälkeen elämä muuttui perusteellisesti: vuonna 2023 hänet nimitettiin Helsingin hiippakunnan piispaksi. Tutkimustyö ei kuitenkaan jäänyt kesken, vaan eteni vähitellen muiden tehtävien rinnalla. Joskus piispa kertoi, että hänellä oli iltaisin tunnin aikaikkuna väitöskirjatyölle.

Tänä kesänä työ huipentui väitöstilaisuuteen, joka oli piispalle myös henkilökohtaisesti merkittävä kokemus.

”Se oli suuri juhla. Mukana oli yli sata osallistujaa, keskustelua syntyi paljon ja väitöstilaisuus kesti lähes kolme tuntia. Minulle jäi tunne, että aihe todella koskettaa ihmisiä. Hengellisyys elämän loppuvaiheessa koetaan tärkeäksi”, piispa kertoo.

Väitöstilaisuuden vilkas keskustelu vahvisti hänen käsitystään siitä, että kysymys ei koske vain lääketiedettä. Se koskettaa ihmisen perustavimpia kysymyksiä elämästä, kärsimyksestä ja kuolemasta.

Tutkimus kohdistuu hyvään hoitoon

Vaikka julkisessa keskustelussa väitöskirja yhdistettiin helposti eutanasiakeskusteluun, tutkimuksen varsinainen näkökulma on toinen. Se tarkastelee ennen kaikkea sitä, miten vakavasti sairasta ihmistä voidaan hoitaa mahdollisimman kokonaisvaltaisesti ja miten hänen hengelliset tarpeensa voidaan tunnistaa osana hyvää lääketieteellistä hoitoa.

Piispan mukaan ihmistä ei voida ymmärtää pelkästään biologisena olentona. Jokaisella ihmisellä on samanaikaisesti fyysinen, psykologinen, sosiaalinen ja hengellinen ulottuvuus, jotka kaikki vaikuttavat siihen, miten hän kokee sairautensa.

”Suomessa kivunhoito on erittäin hyvällä tasolla. Siitä voidaan olla kiitollisia. Sen sijaan psykologisessa, sosiaalisessa ja erityisesti hengellisessä ulottuvuudessa on vielä paljon kehitettävää.”

Tutkimuksen keskeinen havainto onkin, että elämän loppuvaiheessa ihmisen suurin kärsimys ei aina ole fyysistä kipua.

”Moni pohtii silloin elämänsä merkitystä, ihmissuhteitaan, anteeksiantoa tai sitä, miksi juuri hän sairastui. Näihin kysymyksiin ei ole lääkettä, mutta niitä ei silti saa jättää kohtaamatta.”

”Tarvitsemme enemmän inhimillisyyttä lääketieteeseen. Kun ihminen kohdataan kokonaisena ihmisenä, myös hänen loppumatkastaan voidaan tehdä arvokkaampi.”

Palliatiivinen hoito ei ole sama asia kuin saattohoito

Yksi piispan tärkeimmistä viesteistä koskee käsitteitä, jotka suomalaisessa keskustelussa menevät helposti sekaisin.

Palliatiivinen hoito ei tarkoita samaa kuin saattohoito, eikä kumpikaan tarkoita eutanasiaa. Juuri näiden käsitteiden sekoittuminen vaikeuttaa piispan mukaan rakentavaa yhteiskunnallista keskustelua.

Palliatiivinen hoito alkaa silloin, kun ihmisellä todetaan parantumaton sairaus. Se voi kestää kuukausia tai jopa vuosia, ja sen aikana voidaan edelleen antaa myös sairautta hidastavaa tai sen oireita lievittävää hoitoa. Saattohoito puolestaan on palliatiivisen hoidon viimeinen vaihe silloin, kun kuoleman tiedetään olevan lähellä. Eutanasia taas on kokonaan eri asia eikä kuulu palliatiiviseen hoitoon tai saattohoitoon.

Piispan mukaan juuri tästä syystä käsitteiden täsmällinen käyttö on tärkeää.

”Palliatiivinen hoito kuuluu lääketieteeseen. Sen tarkoituksena ei ole pitkittää elämää keinotekoisesti eikä myöskään jouduttaa kuolemaa. Sen tehtävänä on lievittää oireita, parantaa elämänlaatua ja kulkea potilaan rinnalla luonnolliseen kuolemaan saakka.”

Hän muistuttaa, että hyvä palliatiivinen hoito on aktiivista hoitoa. Siinä ei luovuta potilaasta, vaan hänen hyväkseen tehdään edelleen paljon – vaikka sairaus ei enää paranisikaan.

Ihminen on enemmän kuin diagnoosi

Haastattelun aikana piispa palaa useaan otteeseen ihmisarvoon. Hänen mukaansa lääketieteen nopea kehitys on tuonut paljon hyvää, mutta samalla on vaarana, että ihminen alkaa näyttäytyä ennen kaikkea sairautensa kautta.

”Potilas ei ole pelkkä syöpäpotilas. Hän ei ole covid-potilas eikä huone numero 12. Hän on ihminen, jolla on nimi, läheiset ja

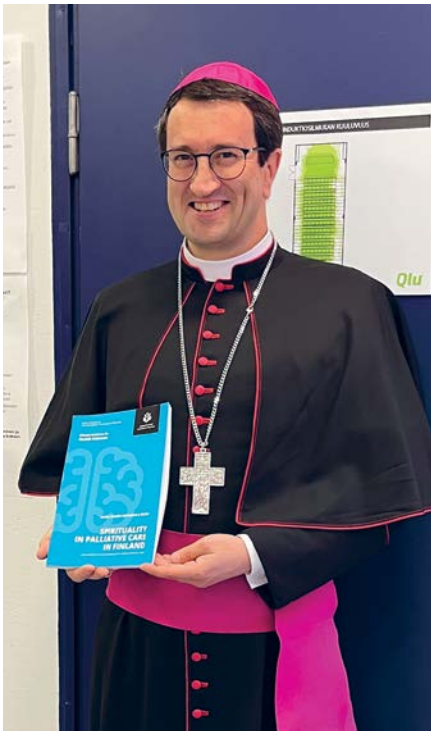

oma elämänhistoriansa.”

Samalla myös läheiset tarvitsevat tukea.

”Joskus perhe kärsii enemmän kuin potilas itse. Siksi hyvässä hoidossa kohdataan koko perhe eikä vain sairautta.”

Piispan mukaan juuri tässä näkyy palliatiivisen hoidon todellinen inhimillisyys. Potilas kohdataan kokonaisena ihmisenä, ei pelkkänä lääketieteellisenä tapauksena.

Hengelliset kysymykset kuuluvat hoitoon

Yksi tutkimuksen keskeisistä havainnoista on, että hengellisyyttä ei pitäisi pelätä terveydenhuollossa.

Piispa tekee kuitenkin eron hengellisyyden ja uskonnollisuuden välille. Hänen mukaansa kaikki ihmiset eivät koe olevansa uskonnollisia, mutta jokaisella ihmisellä on hengellinen ulottuvuus, joka liittyy esimerkiksi elämän tarkoitukseen, ihmissuhteisiin, toivoon, pelkoon ja kuoleman kohtaamiseen.

”Jokainen ihminen on hengellinen, vaikka kaikki eivät olisikaan uskonnollisia. Monelle uskonto on tärkeä voimavara, mutta hengelliset kysymykset koskettavat jokaista ihmistä.”

Juuri siksi lääkäreiden ja hoitajien pitäisi hänen mukaansa uskaltaa ottaa nämä asiat puheeksi.

Hän myöntää, että yksi suurimmista haasteista on kiire. ”Ja tässä työssä tarvitaan aikaa. Jos potilaan vierelle pysähdytään rauhassa kuuntelemaan, sillä voi olla suuri merkitys hänen hyvinvoinnilleen.”

Tutkimuksesta käytännön työkaluiksi

Piispa toivoo, ettei tutkimus jäisi kirjahyllyyn pölyttymään. Sen yhteydessä kehitettiin käytännöllisiä kyselylomakkeita, joiden avulla potilas ja hoitohenkilökunta voivat tunnistaa hengellisiä tarpeita ja keskustella niistä luontevasti.

Tutkimuksen aikana lomakkeita käytettiin noin 300 potilaan kanssa.

”Kokemukset olivat erittäin hyviä. Ne auttavat sekä potilasta että lääkäriä löytämään yhteisen kielen vaikeista asioista keskustelemiseen. Se parantaa myös elämänlaatua.”

Lähikuukausina piispa pitää tutkimuksestaan useita luentoja lääkäreille ja hoitajille. Hänen tavoitteenaan on, että hengellinen ulottuvuus nähtäisiin tulevaisuudessa yhä luonnollisempana osana hyvää palliatiivista hoitoa, ehkä jopa itsestään selvänä osana sitä.

Haastattelun ehkä tärkein viesti kiteytyy kuitenkin yksinkertaiseen ajatukseen. Hyvä hoito ei ala tekniikasta eikä pääty lääkitykseen. Se alkaa siitä, että potilas kohdataan ihmisenä.

”Tarvitsemme enemmän inhimillisyyttä lääketieteeseen. Kun ihminen kohdataan kokonaisena ihmisenä, myös hänen loppumatkastaan voidaan tehdä arvokkaampi.” ■

Marko Tervaportti

Piispa Raimo Goyarrola väitteli lääketieteen tohtoriksi

Isä Raimo Goyarrola perusti KatSoten (Katolisten sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden yhdistys ry) vuonna 2022. Tavoitteena oli edistää ja tukea jäsentensä ammatillista ja hengellistä kasvua sekä edistää työhyvinvointia erilaisin toimenpitein.

KatSote pyrkii edistämään elämänkulttuuria sekä puolustamaan kaikkien ihmisarvoa elämän alusta loppuun saakka. Toiminta on kasvavassa yhdistyksessä aktiivista ja työntäyteistä. Osallistumme julkiseen keskusteluun alaan liittyvissä asioissa ja järjestämme kaikille avoimia webinaareja, seminaareja ja retrettejä. Tiedotamme toiminnastamme seurakuntien, sosiaalisen median ja Fides-lehden lisäksi myös sanoma- ja aikakauslehdissä sekä niiden verkkosivuilla.

Puheenjohtajamme isä Raimo vihittiin iloksemme Helsingin hiippakunnan piispaksi syksyllä 2023. Tämän myötä hänestä tuli yhdistyksemme kunniapuheenjohtaja, joka edelleen seuraa toimintaamme mielenkiinnolla ja kannustavasti.

Elämän arvot

Raimo Goyarrola on tähdentänyt, että eutanasia ei ole koskaan tarpeen. Hän on kirjoittanut aiheesta kirjan Eutanasia, joka julkaistiin vuonna 2013. Vuonna 2025 ilmestyneessä uudistetussa kirjassa Arvokas kuolema käsitellään niin ikään eutanasiaa, mutta uutena painopisteenä on palliatiivinen hoito.

Samalla eutanasiaan liittyvät kysymykset ovat olleet Suomessa ajankohtaisia myös yhteiskunnallisessa keskustelussa ja eduskunnan käsiteltävinä, ja piispa Raimo on ottanut niihin julkisesti kantaa. KatSote on osaltaan ollut aktiivinen elämän puolestapuhuja noudattaen piispan viitoittamia arvoja.

Väitöstilaisuus 5.6.2026

Piispa Raimo jatkoi vuonna 2022 aloittamaansa lääketieteen alaan ja palliatiiviseen hoitoon liittyvää väitöskirjatyötään. Alkuvuodesta 2025 KatSoten hallitus päätti osallistua väitöstilaisuuteen, ja noin vuotta myöhemmin selvisi myös päivämäärä.

Vas. Liz Gwyther, Reino Pöyhiä, piispa Raimo.

Niinpä 5.6.2026 viisi hallituksen jäsentä ja useita eri puolilla Suomea asuvia KatSoten jäseniä istui lähes sadan muun kuulijan tavoin seuraamassa väitöstilaisuutta ja tutustumassa väitöskirjaan.

Yli 2,5 tuntia kestänyt väitöstilaisuus alkoi klo 12.15. Yleisö nousi seisomaan, kun väittelijä, lääketieteen lisensiaatti, teologian tohtori Raimo Goyarrola, kustos (valvoja), professori Reino Pöyhiä Itä-Suomen yliopistosta sekä vastaväittäjä, apulaisprofessori Liz Gwyther Kapkaupungin yliopistosta astuivat saliin.

Kustos avasi tilaisuuden ja esitteli lyhyesti väittelijän, vastaväittäjän sekä väitöskirjan *Spirituality in Palliative Care in Finland. Development of Questionnaires to Assess Spiritual Care* (Spirituaaliteetti palliatiivisessa hoidossa Suomessa. Kyselylomakkeiden kehittäminen henkisen ja hengellisen hoidon arvioimiseksi).

Lectio praecursoria

Raimo Goyarrolan esittelemän tutkimuksen taustalla olivat hänen lapsuutensa perhe sekä äidin varhainen menehtyminen syöpään. Myöhemmin koronapandemia toi mukanaan yksinäisyyttä ja eristäytymistä. Nämä kokemukset synnyttivät tarpeen pohdintaan ja tavoitteen toteuttaa tutkimus, josta olisi käytännön hyötyä.

Raimo Goyarrola totesi, että spiritualiteetti ei välttämättä ole uskontoa ja että myös palliatiivisen hoidon ja terminaalihoidon välinen ero voi olla vaikea hahmottaa jopa ammattilaisille. Nämä ovat termejä, joiden merkitys on syytä selventää.

Väitöstutkimuksen tarkoituksena oli kehittää ja validoida suomalainen lääketieteellinen työkalu palliatiivisessa hoidossa olevien potilaiden henkisten ja hengellisten tarpeiden tunnistamiseen sekä laatia siitä suomenkielinen versio. Myös elämänlaatuun liittyvät tekijät huomioitiin.

Tärkeänä osa-alueena validoitiin myös mittareita, joilla tarkasteltiin palliatiivisen hoidon ammattilaisten käsityksiä hengellisestä hoidosta ja asenteita elämän loppu-

Katsoten edustajia piispan kanssa: puheenjohtaja Pyry Sipilä, sihteeri Christel Monni, kunniapuheenjohtaja piispa Raimo, hallituksen jäsen Meisa Dano ja rahastonhoitaja Marja-Liisa Mäkiranta.

vaiheen hoitoon sekä näiden tekijöiden välisiä yhteyksiä.

Goyarrola esitti toiveen, että kehitetyt työkalut eivät päätyisi kirjahyllyyn, vaan käytännön potilastyöhön.

Väitöskirjan arviointi

Liz Gwyther osoittautui perusteelliseksi mutta empaattiseksi opponentiksi, ja kokonaisuutena väitöstilaisuudesta muodostui syvällinen ja antoisa keskustelu.

Palliatiivisessa hoidossa olevilla potilailla on henkistä ja hengellistä kärsimystä. Nämä eroavat fyysisestä kivusta ja tunnetason stressistä. Tähän kärsimykseen on vaikea tarttua, ja asia voidaan kokea liian yksityiseksi.

Fyysisen kivun lievittämisen lisäksi hengellinen hoito voi auttaa potilasta löytämään merkitystä ja rauhaa kärsimyksen keskellä. Tätä varten on aiheellista selvittää, onko potilaalla tarvetta osallistua hoitoa koskeviin päätöksiin ja tuleeko hän kuulluksi.

Ihmisen perustarpeita on olla hyväksytty ja rakastettu. Elämän loppuvaiheessa korostuu tarve anteeksiantoon sekä mahdollisuus vapautua syyllisyyden ja häpeän tunteista pyytämällä anteeksi.

Väitöskirjatyössä luotiin seikkaperäisiä ja selkeitä kyselylomakkeita potilaan käyttöön, mutta myös lääkärien ja hoitajien käyttöön. Näiden avulla on mahdollista kartoittaa sekä potilaiden että ammattilaisten tarpeita.

Luotujen lomakkeiden avulla voidaan myös selvittää tarvetta tavata pappi tai muu uskonnollisen yhteisön edustaja sekä esimerkiksi potilaan suhdetta Jumalaan. Ammattilaisten asenteita hengellistä hoitoa ja elämän loppuvaiheen hoitoa kohtaan arvioidaan näihin tekijöihin liittyvien lomakkeiden avulla.

Lomakkeet auttavat tunnistamaan hoitohenkilökunnan koulutustarpeita ja tukemaan ammatillista kehittymistä. Tämä edistää laadukasta, potilaslähtöistä palliatiivista hoitoa.

Hoidon turvallisuutta, mielenrauhaa ja osallistumista hoitopäätöksiin pidettiin 116 potilaan aineistossa tärkeimpinä, kun taas vähiten tärkeinä pidettiin uskonnollisia rituaaleja ja papin vierailuja. Kuulluksi tulemisen, rauhan, toivon ja läheisten läsnäolon osalta havaittiin merkittäviä eroja tärkeyden ja toteutumisen välillä.

Sekä syöpäpotilailla (101) että ei-syöpää sairastavilla palliatiivisilla potilailla (89) käytetyllä erillisellä lomakkeella hengellisen hyvinvoinnin todettiin olevan positiivisesti yhteydessä elämänlaatuun. Tällä lomakkeella on myös mahdollista kartoittaa suhdetta Jumalaan.

Ammattilaisten aineistossa (204 henkilöä) myönteiset asenteet elämän loppuvaiheen hoitoa kohtaan olivat yhteydessä vahvempiin käsityksiin hengellisestä hoidosta. Negatiivisesti hengelliseen hoitoon olivat yhteydessä ahdistuneisuus ja avustetun kuoleman kannattaminen.

Vastaväittäjä kertoi oppineensa itse paljon lääketieteestä, mutta erityisesti ihmisyydestä. Hän totesi olevansa tyytyväinen tutkimusasetelmaan ja siihen, miten se oli validoitu: ”Tutkimus on erittäin strukturoitu ja vakuuttava.”

Hän esitti myös kysymyksen siitä, miten tutkimustulokset voitaisiin tehdä tunnetuiksi ja miten ne olisivat jaettavissa kansainvälisesti. Tähän väittelijä totesi, että seuraava askel onkin miettiä siihen liittyviä käytännön toimenpiteitä.

Suomessa tutkimus on saanut laajaa julkisuutta, ja haastatteluja on annettu runsaasti. Nyt on aika soveltaa luotuja työkaluja käytäntöön.

Tavanomaisesta väitöstilaisuuden protokollasta poiketen yleisökysymyksiä tuli paljon, mikä osoitti aiheen olevan tärkeä ja herättäneen kiinnostusta. Protokollasta poikettiin myös siinä, että tilaisuuden päättyessä yleisö osoitti suosiotaan runsain aplodein.

Kiitosmessu ja karonkka

Kahvitilaisuuden jälkeen piispa Raimo Goyarrola vietti kiitosmessun Pyhän Joosefin kirkossa.

Sitä ennen kirkkoherra Donbosco Thomasin myötävaikutuksella oli saatu mahdollisuus kokoontua kirkon tiloihin, joissa KatSoten hallitus esitteli päivän teemaan liittyen piispa Raimon kirjoittamia kirjoja Arvokas kuolema ja Ihmiselämää äidin kohdussa muun keskustelun ja tutustumisen lomassa.

Onnistunut päivä päättyi piispa Raimon kutsuvierailla järjestämään karonkkaan. KatSoten hallitus kiittää kutsusta tähän lämminhenkiseen tilaisuuteen.

Paluu Helsinkiin

Lauantaina KatSoten hallituksella oli mahdollisuus osallistua aamumessuun ennen kotiinpaluuta. Junassa väitöskirjasta ja sen tärkeydestä syntyi vielä keskustelua.

Totesimme, että aihe oli nostettu esille hienovaraisesti ja kaikkia osapuolia kunnioittaen, mutta samalla realistisesti ja vakuuttavasti. Toivottavasti nyt kehitettyjä työkaluja hyödynnetään ja ne päätyvät aktiiviseen käyttöön. Elämänsä loppuvaiheessa potilas voisi kokea olevansa arvokas ja rakastettu sekä löytää toivoa ja rauhaa viimeisinä hetkinään.

Kiitämme siitä, että saimme osallistua tähän merkittävään tapahtumaan. Toivotamme myös jatkuvaa siunausta Kuopion seurakuntalaisille, kun piispa Raimo jäi kaupunkiin viettämään Corpus Christi -messua Pyhän Joosefin kirkossa. ■

Christel Monni

Casagrandentalon pääsisäänkäynnin yllä lukee OMNIA VINCIT AMOR, Rakkaus voittaa kaiken. Runoilija Vergiliuksen sanat ovat myös Benito ja Irma Casagranden suvun vaakunan tunnussanat.

Pyhän Hengen kappeli – katakombi Turun vanhassa keskustassa

Casagrandentalo, Linnankatu 3, Turku

Oletteko kuulleet Turussa sijaitsevasta Pyhän Hengen kappelista? Minä kuulin Pyhän Hengen kappelista ensi kertaa meillä vierailleilta Porvoon luterilaisen seurakunnan papeilta. Kiinnostukseni heräsi. Udeltuani asiaa Marko Tervaportilta hän kehotti minua haastattelemaan turkulaista Benito Casagrandea, joka on katolinen arkkitehti. Hän on suuresti vaikuttanut Turun vanhan keskustan säilyttämiseen. Otin yhteyttä Casagrandeen Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunnan kirkkoherran rohkaisemana.

Historiallisen Turun arvokkain ja kaunein kolkka on Aurajoen ranta, jossa toisella rannalla on Turun tuomiokirkko ja toisella rannalla kaunis Casagrandentalo. Pyhän Hengen kappeli sijaitsee juuri Casagrandentalon uumenissa. Sinne kätkeytyvät keskiaikaisen Pyhän Hengen kirkon perustukset ja haudat. Kappeli on 650 keskiaikaisen katolisen vainajan hautapaikka. Reformaatio hautasi kirkon ja sen mukana katoliset vainajat unohduksiin sadoiksi vuosiksi.

MONIEN IHMEELLISTEN sattumusten johdattelemana Maltan ritari Benito Casagrandesta on tullut tämän hautapaikan vartija. Tänne haudatut vainajat ovat koskettaneet häntä syvästi. Ihmiselämän arvokkuus ei katoa kuolemassa. Jumala on luonut ihmiset itseään varten ja vielä kuoltuammekin me kuulumme Jumalalle. Siitä Benito on tullut hyvin tietoiseksi Pyhän Hengen kappelin vainajien myötä. Hän vartioi huolella keskiajalla eläneiden vainajien hautarauhaa. Benito antaa vainajien luut lääketieteellisiin ja arkeologisiin tutkimuksiin vain, jos tutkijat osoittavat kunnioitusta edesmenneiden luovuttamattomalle ihmisarvolle ja takaavat palauttavansa vainajat takaisin haudan rauhaan.

KESÄLLÄKÄÄN KAPPELIIN ei loista auringon valo, olemmehan maan uumenissa. Mutta Benito Casagranden silmistä ja olemuksesta loistaa armon valo, ja sillä innolla hän kertoo meille Pyhän Hengen kappelin historian vaiheista. Meidän on käännettävä katseemme Roomaan, jossa Pyhän Hengen hospitaaliveljeskunta tarjosi apuaan sairaille, köyhille ja pyhiinvaeltajille Pyhän Hengen taloissa jo 1100-luvulta alkaen. Tämän esikuvan mukaan Turkuun perustettiin 1300-luvulla Pyhän Hengen talo. Hyväntahtoisesti Benito toteaa, että tässä lienee ensimmäinen sote-järjestelmä Suomen kamaralla.

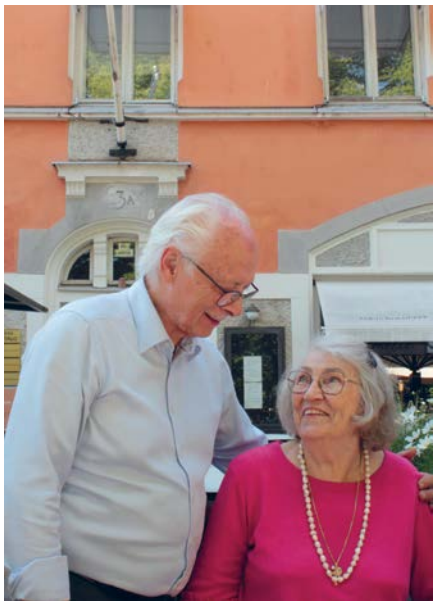

Benito ja Irma Casagrande.

Vainajat eivät eläessään olleet aatelisia, niinpä vaakunoiden sijaan heidän annistaan Suomen maalle kertovat aura, ankkuri, myllynkivi ja heinäseipäät.

VUODEN 1396 anekirjeistä on selvinnyt, että Turun Pyhän Hengen talon kappeli on ollut kaikille vilpittömästi katuville ja synneistään ripittäytyville pyhiinvaeltajille yksi pyhiinvaellusreitin etappi. Nykyisenä ekumenia-aikana Casagrandentalon kellarikerroksen kappeli on yksi kuudesta 1300-luvulta periytyvän Turun pyhiinvaellusreitin etapeista. Turussa sijaitseva Pyhiinvaelluskeskus ylläpitää tätä vuonna 2025 avattua pyhiinvaellusreittiä.

Reformaatiokuningas Kustaa Vaasan poika Juhana III kiintyi suomalaiseen kansaan Suomen herttuana. Ruotsin kuninkaaksi noustuaan hän rakennutti Pyhän Hengen talon yhteyteen Pyhän Hengen kirkon suomenkieliselle väestölle. Aurajoen toisella rannalla sijaitseva Pyhän Marian ja pyhän Henrikin kirkko palveli enemmän ruotsinkielistä väestöä. Kirkon rakentaminen aloitettiin vuonna 1588. Reformaation edetessä ja Juhana III:n kuoltua kenraalikuvernööri Pietari Brahe rakennutti Turkuun valtatien, Stora Brahegatanin, joka peitti alleen Pyhän Hengen kirkon ja sen hautausmaan. Näin ne painuivat vuosisadoiksi unholaan.

BENITO JA IRMA Casagranden käsissä Pyhän Hengen kirkko on herännyt uudelleen eloon kappelina. Korttelin siirryttyä Casagranden perheen omistukseen alueella tehtiin perusteellisia kaivauksia. Silloin löydettiin Juhana III:n rakennuttaman kirkon kuoriosan rauniot ja haudat sen uumenista ja ympäriltä. Nykyisen kappelin alttari on suuri myllynkivi ja sen taustalla on heinäseipäät, joiden juuressa lepää aura ja ankkuri. Pyhän Hengen kappelin "katakombivainajat" eivät ole kuninkaallisia eivätkä aatelisia. He olivat tavallista työtätekevää, köyhää suomalaista kansaa. Paikka on maan hiljaisten hauta- ja muistopaikka. Niiden, jotka keskiajalla hakivat turvaa Pyhän Hengen talosta. Niiden, joista paavimme Leo XIV kirjoittaa ensimmäisessä apostolisessa kehotuskirjeessään *Dilexi te*. Ei liene sattumaa, että kirje julkaistiin juuri Jumalan köyhän, pyhän Franciscus Assisilaisen, muistopäivänä.

Maltan ritari Benito Casagrande kertoo innostavasti ritarien "vartioiman" kappelin historiasta sylissään Turun yliopiston arkeologien tekemä paikan historiaa kertova animaatioesitys.

KRISTUS LASKEUTUI maailman alhaisimpiin paikkoihin ottaen harteilleen kaiken ihmiselämän tuskan. Kappelissa tästä muistuttaa piikkilangasta tehty krusifiksi. Olemme paikassa, missä erityisellä hartaudella tunnemme *kenosiksen*, pyhän lauantain hiljaisuuden: "Kristuksella Jeesuksella oli Jumalan muoto, mutta hän ei pitänyt kiinni oikeudestaan olla Jumalan vertainen. Hän luopui omastaan ja otti orjan muodon. Hän tuli ihmisten kaltaiseksi ja eli ihmisenä ihmisten joukossa. Hän alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti. Sen tähden Jumala on korottanut hänet yli kaiken ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman" (Fil. 2:6–11).

KAPPELI ON AVOIN kaikille hiljaisuutta ja Jumalaa etsiville ihmisille. Siellä voi vierailla varaamalla ajan sivustolla casagrandentalo.fi. Sivustolta löytyy paljon lisätietoa Pyhän Hengen kappelista ja sen historiasta, joka on myös Suomen katolisuuden historiaa sen varhaisina vuosisatoina. Benito Casagrandesta ja ihmeellisistä käänteistä, joiden kautta Pyhän Hengen kappelista on tullut elävä Jumalan kunnioittamisen paikka, voimme lukea lisää juuri ilmestyneestä elämänkerrasta: *Benito Casagrande — Enemmän kuin arkkitehti* (Casagrande & Lahtinen, 2026). ■

Eeva Vitikka-Annala

Hyvien tuulten Neitsyt Maria

Kesämatka Sardinian pääkaupunkiin Cagliariin tutustutti jälleen yhteen Neitsyt Marian titteliin.

Sardinia – Välimeren kiistelty saari

Välimeren toiseksi suurin saari Sardinia on ollut vuosituhansien ajan monien kansojen ja valtakuntien tavoittelema. Foinikialaiset ja karthagolaiset perustivat sinne kauppapaikkoja jo antiikin aikana, minkä jälkeen saari kuului vuosisatojen ajan Rooman valtakuntaan. Länsi-Rooman kukistuttua Sardinia siirtyi vandaalien ja myöhemmin Bysantin hallintaan.

Keskiajalla saari jakaantui neljään käytännössä itsenäiseen tuomarikuntaan (*giudicati*), joiden hallitsijoista käytettiin nimitystä *giudice* eli tuomari. Tuomarikunnat puolustivat itsenäisyyttään niin Pisan kuin Genovankin vaikutusvaltaa vastaan.

Vuonna 1297 paavi Bonifatius VIII perusti Sardinian ja Korsikan kuningaskunnan ja läänitti sen Aragonian kruunulle. Aragonialaiset aloittivat Sardinian valloituksen vuonna 1323. Cagliarin edustalle Bonarian kukkulalle rakennettiin linnoitus, jonka

suojissa käytiin ratkaisevia taisteluita Pisan joukkoja vastaan.

Juuri näihin vuosiin ajoittuu myös Bonarian pyhäkön synty. Kukaan ei vielä tuolloin voinut aavistaa, että kukkulalle rakennetusta vaatimattomasta kirkosta kasvaisi vuosisatojen kuluessa koko Sardinian merkittävin Neitsyt Marian pyhäkkö.

Hyviä tuulia

Legendan mukaan Välimerellä purjehtinut espanjalainen kauppalaiva joutui vuonna 1370 ankaraan myrskyyn Sardinian edustalla. Kun kaikki muu lasti oli jo heitetty mereen, laivaan jäi enää yksi painava arkku. Kun sekin työnnettiin aaltoihin, myrsky tyyntyi välittömästi.

Arkku ajautui Cagliarin rantaan Bonarian kukkulan juurelle. Uteliaat ihmiset eivät saaneet sitä liikahtamaan, kunnes paikalle kutsuttiin mercedaariveli. Hänen onnistui nostaa arkku vaivatta. Sen sisältä löytyi Neitsyt Marian patsas, joka kantoi Jeesuslasta sylissään. Marian kädessä ollut kynttilä paloi edelleen, vaikka arkku oli ollut pitkään meressä.

Tämän legendan ympärille on rakentunut yksi Sardinian tärkeimmistä pyhiinvaelluskohteista: Bonarian Neitsyt Marian pyhäkkö.

Pyhäkkö sijaitsee Cagliarin kaupungin itälaidalla kukkulalla, joka näkyy kauas merelle. Vuosisatojen ajan se oli ensimmäinen maamerkki, jonka satamaan saapuvat merimiehet näkivät. Ei olekaan yllättävää, että juuri tänne tultiin kiittämään myrskystä pelastumisesta ja rukoilemaan turvallista matkaa.

Bonarian Neitsyt Maria tunnetaankin erityisesti merenkulkijoiden suojelijana. Hänen espanjankielinen nimensä *Nuestra Señora de los Buenos Aires* tarkoittaa kirjaimellisesti "hyvien tuulten Neitsyttä". Italialainen nimitys Bonaria viittaa niin ikään hyvään ilmaan ja suotuisiin tuuliin.

Kirkossa on edelleen nähtävissä runsaasti merimiesten lahjoittamia kiitoslahjoja eli *ex voto* -esineitä, jotka kertovat koetuista pelastumisista.

Aragonialaisten rakentama kirkko

Pyhäkkö oli siis jo olemassa ennen Bonarian ihmettä. Bonarian kukkulalle rakennetun linnoituksen yhteyteen nousi vuosina 1324–1325 pieni goottilainen kirkko. Se on nykyään Sardinian vanhin säilynyt katalonialaisgoottilainen kirkkorakennus. Kristinusko itsessään on saarella kuitenkin paljon vanhempaa perua.

Vuonna 1335 kuningas Alfonso IV lahjoitti Bonarian kirkon mercedaariveljille, jotka ovat siitä lähtien huolehtineet pyhäköstä.

Kun Marian patsaan kerrottiin saapuneen ihmeellisesti mereltä muutamia vuosikymmeniä myöhemmin, kirkosta tuli nopeasti koko Sardinian merkittävin Neitsyt Marian pyhiinvaelluskohde. Patsas on edelleen kunnioitettavana vanhassa pikkukirkossa.

1700-luvulla vanhan kirkon viereen alettiin rakentaa huomattavasti suurempaa basilikaa. Työt etenivät hitaasti, ja rakennus valmistui lopullisesti vasta vuonna 1926. Samana vuonna paavi Pius XI korotti sen pienen basilikan arvoon (*basilica minor*).

Sardinian suojelija ja nimenantaja

Bonarian Neitsyt Marian kunnioitus levisi vähitellen koko saarelle. Vuonna 1907 pyhä paavi Pius X julisti Bonarian Neitsyen Sardinian pääsuojelijaksi. Samalla hänen asemansa Italian merenkulkijoiden suojelijana vahvistui.

Bonarian Neitsyen juhlaa vietetään vuosittain 24. huhtikuuta. Tuolloin Marian patsas kuljetetaan juhlakulkueessa meren rantaan muistuttamaan legendasta, josta koko hartaus sai alkunsa.

Vaikka pyhäkön syntyyn liittyvä kertomus kuuluu hurskaan perimätiedon piiriin eikä ole historiallisesti todennettavissa, sen hengellinen sanoma on säilynyt muuttumattomana: Kristuksen äiti johdattaa lapsensa turvallisesti myrskyjen halki.

Bonarian pyhäkön vaikutus ulottuu kuitenkin paljon Sardiniaa kauemmas. Kun espanjalaiset purjehtijat ja tutkimusmatkailijat lähtivät Atlantin yli kohti Etelä-Amerikkaa, he veivät mukanaan myös Bonarian Neitsyen kunnioituksen. Río de la Plata -joen suulle perustettu uusi satama sai nimekseen *Puerto de Nuestra Señora de los Buenos Aires* – Hyvien tuulten Neitsyen satama. Ajan myötä sataman ympärille kasvoi suuri kaupunki ja sen nimi lyheni muotoon Buenos Aires.

Neitsyt Marian henkäyksiä

Harva tulee ajatelleeksi, että Argentiinan pääkaupungin – ja edellisen paavin kotikaupungin – nimi juontuu pienestä sardinialaisesta pyhäköstä ja keskiaikaisesta Marian patsaasta. Vaikka kaupungin ja pyhäkön välillä on valtameri, niiden historia yhdistyy samaan Marian titteliin: Hyvien tuulten Neitsyt.

Bonarian pyhäkkö muistuttaa siitä, että kirkon historia rakentuu usein odottamattomista yhteyksistä. Pieni kirkko Välimeren saarella on jättänyt jälkensä maailmankartalle.

Sardinian pääkaupunki Cagliari tunnetaan nykyisin monista nähtävyyksistään, mutta Bonarian kukkulalla sijaitsevaa pyhäkköä pidetään sen hengellisenä sydämenä. Sinne saapuvat niin paikalliset kuin pyhiinvaeltajatkin sytyttämään kynttilän, kiittämään turvallisesta matkasta tai pyytämään voimaa elämän myrskyihin.

Ehkä juuri siinä piilee Bonarian Neitsyt Marian vetovoima. Legendan yksityiskohdista voidaan keskustella, mutta sen sanoma on ajaton: pimeimmänkin myrskyn keskellä palaa valo, joka ei sammu. Neitsyt Marian henkäisemät suopeat tuulet suojaavat sekä itäistä että läntistä pallonpuoliskoa. Suojelkoot ne kaikkia matkalla olijoita. ■

Marko Tervaportti

Mercedaarien sääntökunta

Nimitys ”mercedaarit” tulee pyhän Petrus Nolascon Aragoniassa vuonna 1218 perustamasta sääntökunnasta *Ordo Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum* (Armeliaisuuden Neitsyt Marian sääntökunta vangittujen lunastamista varten). Sen sääntökuntalyhenne on O. de M. tai suomalaisen tavan mukaan ODEM.

Sääntökunta on avoin sekä miehille että naisille. Tavanomaisten kolmen sääntökuntalupauksen lisäksi sen jäsenet antavat neljännen lupauksen: he sitoutuvat tarvittaessa asettamaan oman vapautensa ja henkensä alttiiksi kristittyjen vankien vapauttamiseksi. Sääntökuntaan kuuluu noin 600 veljeä, joista suurin osa on pappeja, sekä satakunta sisarta.

Tilinpäätös 2025 — Kirkon tulos lähes tasapainossa, mutta nojaa vahvasti ulkomaisiin avustuksiin

Katolinen kirkko kasvaa Suomessa tasaisesti, ja kasvu näkyy taloudessa ensimmäisenä menopuolella: kun seurakuntaelämä vilkastuu ja toiminta tavoittaa yhä useamman, tarvitaan enemmän työntekijöitä, tiloja ja palveluita. Vuonna 2025 kirkon menot kasvoivatkin kautta linjan, erityisesti henkilöstö- ja toimitilakuluissa. Ilahduttavaa on, että myös tulopohja vahvistui ja tulos päätyi lähes tasapainoon. Talous nojaa kuitenkin yhä vahvasti ulkomaisiin avustuksiin ja kertaluonteisiin eriin.

Jäsentulot, eli jäsenmaksut, kolehdit ja lahjoitukset yhdessä, kasvoivat vuonna 2025 noin 1 016 000 eurosta noin 1 146 000 euroon, eli lähes 13 prosenttia. Kasvun selvä moottori olivat kolehdit, jotka nousivat noin 367 000 eurosta noin 467 000 euroon eli reilut 27 prosenttia. Tämä on ilahduttavaa ja kertoo ennen kaikkea siitä, että sähköinen lahjoittaminen — erityisesti MobilePay — on tehnyt kolehtiin osallistumisesta aiempaa helpompaa. Myös lahjoitukset kasvoivat noin 119 000 eurosta noin 137 000 euroon. Jäsenmaksukertymä sen sijaan pysyi käytännössä ennallaan, noin 530 000 eurosta 542 000 euroon eli vain runsaan kahden prosentin verran. Tämä on jatkuva huolenaihe: jäsenmäärämme kasvaa, mutta jäsenmaksua maksavien osuus ei kasva samassa tahdissa. Jäsenmaksu on kuitenkin edelleen kirkkomme talouden vakain ja tärkein peruspilari.

Koko kirkon tulos parani merkittävästi. Kun vuoden 2024 tilinpäätös oli noin 259 000 euroa alijäämäinen, päätyi vuosi 2025 lähelle tasapainoa, vain noin 8 000 euroa miinukselle. Paraneminen on todellinen ja tervetullut, mutta sen taustaa on syytä avata rehellisesti. Yksittäinen, noin 119 000 euron suuruinen testamenttilahjoitus paransi tulosta olennaisesti. Tällaisista lahjoituksista olemme syvästi kiitollisia, mutta kertaluonteisina erinä niitä ei voi olettaa toistuviksi. Vuosien vertailtavuuteen vaikuttaa lisäksi Bonifatiuswerk-avustuksen jaksotuksen korjaus, joka selittää osaltaan tuloksen muutosta vuosien välillä. Ilman näitä eriä paikalliskirkon tulos olisi jäänyt selvästi heikommaksi. Tämä on tärkeä muistutus siitä, että talouden vakaus rakennetaan säännöllisen tulopohjan varaan, ei yksittäisten poikkeuksellisten erien.

Menojen kasvu oli vuonna 2025 nopeampaa kuin säännöllisten tulojen: koko paikalliskirkossa henkilöstömenot kasvoivat yli viidenneksen ja toimitilakulut noin kahdeksan prosenttia. Kasvu on suurelta osin tietoista panostusta toimintaan, mutta se merkitsee myös pysyvästi korkeampaa kulutasoa, joka on katettava joka vuosi uudelleen. Siksi kehitys edellyttää jatkossa tarkkaa taloudenpitoa ja säännöllisen tulopohjan vahvistamista samassa tahdissa.

Ulkomaisten avustusten merkitys on edelleen suuri, joskin laskeva. Saksalaisten Bonifatiuswerkin ja Ansgarwerkin tuki kirkon toimintamenoihin oli vuonna 2025 yhteensä noin 559 000 euroa, kun se edellisvuonna oli noin 590 000 euroa. Ilman tätä tukea kirkkomme talous olisi syvästi alijäämäinen. Tuki on meille edelleen välttämätöntä, mutta sen asteittainen supistuminen korostaa oman taloudellisen omavaraisuutemme merkitystä pitkällä aikavälillä.

Vuoden aikana käynnistettiin myös merkittäviä investointeja. Suurin hanke on piispantalon kosteusvauriosta käynnistynyt saneeraus, joka on aktivoitu taseeseen keskeneräisenä investointina, eikä se siten rasita vuoden tulosta. Lisäksi Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan tiloissa tehtiin perusparannustöitä. Investoinnit rahoitettiin pääosin ulkopuolisin avustuksin: niihin saatiin yhteensä yli 600 000 euroa muun muassa Bonifatiuswerkiltä ja amerikkalaiselta Clover Foundationilta. Nämä avustukset eivät kierrä tuloslaskelman kautta, vaan ne vähennetään suoraan hankinnan arvosta taseessa. Investointimme eivät siis rasita kirkon omaa taloutta täysimääräisesti — mutta samalla ne nojaavat vahvasti kansainvälisten lahjoittajien tukeen.

Seurakuntien välillä on edelleen huomattavia rakenteellisia eroja. Suurimmat seurakunnat pärjäävät hyvin, mutta osa pienemmistä seurakunnista tekee tappiota jo säännöllisellä tulopohjallaan. Näiden seurakuntien toimintaedellytysten turvaaminen on koko hiippakunnan yhteinen tehtävä, eikä sitä voi jättää yksin niiden omien tulojen varaan.

Vuosi 2025 oli kokonaisuutena taloudellisesti myönteinen: jäsentulomme kasvoivat, tulos parani ja paikalliskirkkomme talous kehittyi oikeaan suuntaan. Samalla tilinpäätös muistuttaa, että vakaa talous rakennetaan pitkäjänteisesti, säännöllisen tukemisen varaan. Jokainen maksettu jäsenmaksu ja jokainen kolehti on osa tätä yhteistä työtä. Kiitän lämpimästi kaikkia seurakuntalaisia, jotka omalla panoksellaan kannattelevat kirkkomme toimintaa — teidän tukenne tekee kaiken mahdolliseksi.

Siunattua alkavaa syksyä kaikille lukijoillemme.

Tommi Reinikainen
Hiippakunnan ekonomi

Tarkemmat tiedot kirkon taloudesta löytyvät osoitteesta katolinen.fi > Hiippakunnan talous.

Ansgarwerkin opintopäivien sanoma:

Me uskomme Jeesukseen Kristukseen

Yli 30 katolilaista kaikista Pohjoismaista kokoontui keskikesän helleaallon juuri päätyttyä Ansgarwerkin järjestämille teologisille opintopäiville Haus Ohrbeckiin lähelle Osnabrückiä. Kyseessä oli 52. kerta, kun opintopäivät järjestettiin.

Opintopäivien aiheena oli tällä kertaa Nikean kirkolliskokouksen 1700-vuotisjuhlan kunniaksi "Ich glaube an Jesus Christus" (Minä uskon Jeesukseen Kristukseen). Raamatun tutkistelun, uskonhistorian ja kirkkotaiteen valossa osallistujat saivat kuulla ja oppia, miten usko Jeesukseen on kehittynyt ja miten sitä on eri aikoina ja eri konteksteissa ilmaistu.

Professori Hans-Georg Gradl johdatti osallistujat Uuden testamentin kautta, mitä oikein on Jeesuksen Kristuksen uskominen, uskominen, johon kohdistuu alati myös vastakkainasetteluita. Mitkä seikat puoltavat Jeesukseen uskomista, mitkä taas etäännyttävät uskosta?

Karmeliittaisä Michael Plattig OCarm. esitteli Jeesus-kuvaa kristinuskon hengellisessä historiassa. Origeneksesta ja Johannes Khrysostomoksesta alkaen hän kuljetti kuulijansa uuden ajan alun suuriin karmeliittoihin ja lopulta 1900-luvun ajattelijoihin.

Nikean kirkolliskokouksen ekumeenisesta merkityksestä nykyaikana puhui professori Margit Eckholt, joka rakensi esityksensä sen tunnustuksen varaan, että kolmiyhteinen Jumala on ilmoittanut itsensä Jeesuksessa Kristuksessa. Hän myös muistutti, että kristillisen uskon totuuden etsiminen ja sen käsitteellinen jäsentäminen ovat juurtuneet liturgiaan.

Modernia hengellistä musiikkia esitteli ja kurssilaisten yhteislaulua johdatti Osnabrückin hiippakunnan kirkkomusiikkijohtaja Martin Tigges ja Jeesus-kuvan kehitykseen taiteessa perehdytti hiippakunnan museon Andrea Dorner. Monesti taideteoksen ymmärtämiseksi on tulkittava myös asioita, joita siitä puuttuu.

Kiitollisin mielin suunnattiin taas kotimatkalle antoisan kurssin päätteeksi. Ansgarwerkiä ja paikallisia fransiskaaneja saamme kiittää siitä, että meidän on mahdollista saada uusia näkökulmia uskoomme ja kohdata toinen toisiamme.

Marko Tervaportti

Osnabrückin opintopäivistä kiinnostuneet saksankielentaitoiset ja kirkollisessa toiminnassa aktiiviset katolilaiset voivat olla yhteydessä diakoni Marko Pitkäniemeen.

Turvallinen toiminta on yhteinen tehtävämme

Turvallinen toiminta (*safeguarding*) tarkoittaa kaikkea sitä toimintaa, jolla suojellaan lapsia, nuoria ja haavoittuvassa asemassa olevia aikuisia sekä ehkäistään hyväksikäyttöä, häirintää ja muuta epäasiallista kohtelua kirkon toiminnassa. Sen tavoitteena on luoda toimintakulttuuri, jossa jokainen voi osallistua kirkon elämään turvallisesti, luottavaisesti ja arvostettuna.

Turvallinen toiminta ei tarkoita ainoastaan ongelmiin puuttumista niiden ilmetessä. Sen ydin on ennaltaehkäisy: selkeät toimintaperiaatteet, avoin toimintakulttuuri, koulutus sekä jokaisen papin, sääntökunnan jäsenen, hiippakunnan ja seurakuntien työntekijän sekä vapaaehtoisen vastuu luovat perustan turvalliselle seurakuntaelämälle.

Katoliselle kirkolle turvallinen toiminta (safeguarding) kuuluu sen perustehtävään. Jokainen ihminen on luotu Jumalan kuvaksi, ja erityisesti lasten sekä haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden ihmisarvon suojeleminen on osa kirkon kutsumusta.

Paavi Franciscus vahvisti turvallisen toiminnan koko Katolisessa kirkossa

Vuonna 2014 paavi Franciscus perusti ”alaikäisten suojelun paavillisen komission” (*Pontifical Commission for the Protection of Minors*), jonka tehtävänä on edistää lasten, nuorten ja haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten suojelua koko katolisessa kirkossa sekä tukea hiippakuntia turvallisen toiminnan kehittämisessä.

Tämän työn pohjalta Pyhä istuin on julkaissut hiippakunnille yhteisiä ohjeita ja menettelytapoja, kuten vuonna 2019 turvallisen toiminnan suuntaviivat ja vuonna 2022 päivitetyn *Vademecumin*, joka ohjaa hyväksikäyttötapausten käsittelyä. Näiden periaatteiden mukaisesti jokainen hiippakunta on velvollinen rakentamaan oman turvallisen toiminnan prosessinsa.

Turvallinen toiminta Helsingin katolisessa hiippakunnassa

Helsingin katolisessa hiippakunnassa turvallisen toiminnan kehittäminen on edennyt määrätietoisesti viime vuosien aikana. Tavoitteena on rakentaa koko hiippakuntaan yhtenäinen toimintamalli, jonka avulla kaikki seurakunnat toimivat yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Turvallisen toiminnan prosessia toteutetaan yhteistyössä hiippakunnan kuurian, Pastoraalikeskuksen ja Suomen Caritas ry:n kanssa. Pastoraalikeskus vastaa turvallisen toiminnan koordinoinnista, koulutus-

Turvallinen toiminta on yhteinen tehtävämme

ten järjestämisestä, turvallisen toiminnan sitoumusten hallinnoinnista, materiaalien laatimisesta ja päivittämisestä sekä verkkosivujen ylläpidosta

Suomen Caritas ry toimii tärkeänä yhteistyökumppanina ja osakouluttajana. Se tuo koulutuksiin sosiaalityön, uhrien tukemisen ja turvallisen toimintaympäristön asiantuntemusta sekä osallistuu toimintamallien kehittämiseen.

Hiippakunnan turvallisen toiminnan kehittämistä sekä siihen liittyvien koulutusten, materiaalien ja toimintamallien valmistelua tukee osaltaan taloudellisesti saksalainen Bonifatiuswerk-säätiö.

Turvallisen toiminnan työryhmät

Hiippakunnan turvallista toimintaa tukee kolme työryhmää:

- **Task Force** -ryhmä toimii kriisitilanteissa
- **Turvallisuustyöryhmä** kehittää ennaltaehkäiseviä toimintatapoja, valmistelee ohjeistuksia ja seuraa niiden käyttöönottoa
- **Asiantuntijaryhmä** tukee tarvittaessa turvallisuustyöryhmää ja Task Force -ryhmää sekä osallistuu kriisitilanteissa uhrien tukemiseen

Työryhmät kokoontuvat säännöllisesti arvioimaan turvallisen toiminnan toteutumista ja kehittämään hiippakunnan yhteisiä käytäntöjä.

Turvallisen toiminnan koulutus on kaiken A ja Ö

Koulutus on tarkoitettu kaikille, jotka toimivat lasten, nuorten ja haavoittuvassa asemassa olevien aikuisten kanssa. Se koskee pappeja, sääntökuntien jäseniä, uskonnon- ja katekeesin opettajia, kasvattajia, ohjaajia, vapaaehtoisia, tukihenkilöstöä sekä hiippakunnan työntekijöitä. Pyhä istuin edellyttää, että kaikilla hiippakunnilla on yhteiset toimintaperiaatteet hyväksikäytön ehkäisemiseksi ja käsittelemiseksi, ja koulutus on keskeinen osa tämän velvoitteen toteuttamista.

Koulutuksen tavoitteena on suojella lapsia, nuoria ja haavoittuvassa asemassa olevia aikuisia sekä tukea työntekijöitä ja vapaaehtoisia heidän vastuullisessa tehtävässään. Koulutuksessa käsitellään turvallisen vuorovaikutuksen periaatteita, riskien tunnistamista, vallan väärinkäytön ehkäisemistä, kirkon opetusta ihmisarvosta, Suomen lainsäädäntöä, ilmoitusvelvollisuutta, hiippakunnan turvallisen toiminnan prosessia sekä uhrien kohtaamista ja tukemista. Näin osallistujat saavat valmiudet toimia oikein sekä ennaltaehkäisevästi että mahdollisissa häirintäepäilyissä.

Koulutuksen jälkeen osallistujat allekirjoittavat turvallisen toiminnan sitoumuksen, ja koulutus uusitaan kolmen vuoden välein.

Turvallisen toiminnan prosessia toteutetaan yhteistyössä hiippakunnan kuurian, Pastoraalikeskuksen ja Suomen Caritas ry:n kanssa. Kuvassa Suomen Caritaksen puheenjohtaja Larissa Frantz-Koivisto sekä Pastoraalikeskuksen toiminnanjohtaja ja turvallisen toiminnan koordinaattori Meisa Dano.

Työ jatkuu

Turvallinen toiminta on paljon enemmän kuin koulutus. Hiippakunnassa valmistellaan parhaillaan turvallisemman tilan periaatteita, turvallisen toiminnan käsikirjaa useilla kielillä sekä hiippakunnan virallinen turvallisen toiminnan julkaisu. Samalla kehitetään jatkuvasti koulutuksia, materiaaleja ja verkkosivuja, jotta turvallinen toiminta olisi kiinteä osa hiippakunnan seurakuntien arkea. Lisätietoa löytyy hiippakunnan verkkosivuilta: **www.katolinen.fi → Turvallinen toiminta (Safeguarding)**.

Turvallinen kirkko rakennetaan yhdessä

Turvallinen toiminta ei ole vain piispan, papiston, työntekijöiden tai työryhmien vastuulla. Se kuuluu koko kirkolle.

Jokainen työntekijä, vapaaehtoinen, katekeetta, uskonnonopettaja, leiriohjaaja ja seurakuntalainen rakentaa omalla toiminnallaan turvallista kirkkoa. Turvallinen toimintakulttuuri syntyy siitä, että tunnemme yhteiset toimintaperiaatteet, sitoudumme niihin ja kannamme vastuuta toinen toisistamme.

Jos seurakunnassanne tarvitaan turvallisen toiminnan koulutusta työntekijöille, vapaaehtoisille tai uskonnon- ja katekeesin opettajille, voitte ottaa yhteyttä allekirjoittaneeseen (meisa.dano@katolinen.fi) tai hiippakunnan pastoraalikeskukseen (pastoraalikeskus@katolinen.fi).

Yhdessä rakennamme kirkkoa, jossa jokainen voi kohdata Kristuksen turvallisessa ja ihmisarvoa kunnioittavassa yhteisössä. ■

Meisa Dano
Pastoraalikeskuksen toiminnanjohtaja
Turvallisen toiminnan koordinaattori

Paavi Leo XIV:n myönsi ansioristin Rauni Vornaselle

Kesäkuun 8. päivänä vietettiin Pyhän Henrikin katedraalissa juhlallista ja samalla sydämellistä tilaisuutta, kun seurakuntalaisemme, pian iältään sataa vuotta lähestyvä Rauni Vornanen otti piispa Raimon käsistä vastaan paavi Leo XIV:n hänelle myöntämän ansioristin”Pro Ecclesia et Pontifice – Kirkon ja Esipaimenen puolesta”.

”Pro Ecclesia et Pontifice” -ansioristi on yksi korkeimmista kunnian- ja kiitoksenosoituksista, joita katoliselle kristitylle myönnetään. On aina tärkeää, ettei kirkossamme vallitse kiittämättömyyden kulttuuri, vaan että niitä, jotka vapaaehtoisesti uskonsa ja intonsa johtamina toimivat kirkon ja meidän kaikkien yhteiseksi hyväksemme, saavat myös ansaitsemansa kiitoksen, näkyvän tunnustuksen toiminnastaan. Kuten piispa Raimo saarnassaan sanoi, tällainen ansioristi ei ole kiitos vain yhdelle ihmisille, vaan meille kaikille yhteisesti.

Ikään kuin sattumalta – tai johdatuksesta – päivän aivan tavallisena evankeliumitekstinä luettiin Jeesuksen puhumat autuudenlauseet Matteuksen evankeliumista : ”Autuaita ovat…” (Matt 5:1-12)

Rauni Vornanen syntyi 1920-luvun lopulla Mikkelissä, jossa hänen isänsä toimi upseerina. Siihen aikaan kaupunki kuului vielä Viipurin Pyhän Hyacinthuksen seurakuntaan. Äiti Gertrud Müllender oli saksalaista syntyperää ja oli aikoinaan kirkossa monien tuntema merkittävä henkilö. Lapsuudessaan hän kävi katolista Jeesuksen Pyhän Sydämen sisarten koulua, joka marssi liehuvahuntuisten sisarten perässä pitkin Helsingin Albertinkatua saamaan uskonnonopetusta itse piispa Willem Cobbenilta Eiran piispantalossa.

Rauni Vornanen valmistui filosofian maisteriksi estetiikasta, kirjallisuustieteestä ja suomen kielestä 1950-luvulla. Ennen sitä hän oli jo 1940-luvulla ehtinyt olla perustamassa katolista suomalaisnuorten järjestöä Juventus Catholicaa, joka on taas uudestaan alkanut toimia aktiivisesti. 1950-60-luvulla hän toimi Academicum Catholicumin sihteerinä ja puheenjohtajana. Niistä ajoista ja pohjoismaisesta yhteistyöstä hänellä on monia hieman hauskojakin kertomuksia. Nykyistä Fidesiä edeltäneessä hiippakuntalehdessä ”Kellojen Kutsussa” hän oli toimittajana 1960-1970-luvulla. Niihin aikoihin hän myös raportoi suomalaisiin valtakunnallisiin sanomalehtiin Vatikaanin II kirkolliskokouksesta ja osallistui konsiilin virallisten asiakirjojen suomentamiseen.

Toimittajana hän teki työtä suomalaisissa viikkolehdissä, muiden mukana Suomen Kuvalehdessä ja Hopeapeilissä. Lopulta hän toimi Suomen tie- ja vesihallituksen tiedottajana ja sen julkaisun päätoimittajana. Samaan aikaan hän oli pitkään hiippakuntamme liturgisen toimikunnan kielellinen asiantuntijajäsen ja jäsenenä Pyhän Henrikin seurakuntaneuvostossa.

Eläkkeelle jäätyään Rauni Vornanen toimi Pyhän Henrikin katedraalin innostavana ja asiantuntevana oppaana. Maailmanmatkaajana hänen suuri rakkautensa on ollut Kreikka ja Välimeri, josta hän on julkaissut useita teoksia alkaen kreikkalaisista kansantansseista aina käytännön matkaoppaisiin saakka. Julkaisujen joukkoon kuuluu hyvän suomenkielen opaskirjoja ja viimein omaelämäkerta.

Sydämelliset onnittelut Rauni Vornaselle!

Markku Koponen

Pro Ecclesia et Pontifice -ansioristi

Katolisen kirkon kunnianosoitusten joukossa Pro Ecclesia et Pontifice -risti on mailmanlaajuisesti tuttu näky juhlatilaisuuksissa monen aktiivisen maallikon ja papin rinnassa. Nimensä mukaisesti se on paavin myöntämä tunnustus palveluksista kirkolle ja paaville.

Paavi Leo XIII perusti kunniamerkin heinäkuussa 1888 pappeutensa 50-vuotisjuhlan kunniaksi, ja sitä myönnettiin aluksi juhlan järjestelyihin osallistuneille henkilöille. Paavi Pius X yksinkertaisti Pro Ecclesia et Pontifice- ansioristiä vuonna 1908, jolloin siitä tuli kultaisena myönnettävä ansiomerkki, sellaisena kuin se tunnetaan nykyään.

Ansioristin nykyinen ulkoasu on peräisin paavi Paavali VI:n uudistuksesta 1970-luvun alusta, ja sitä on myöhemmin hieman muokattu. Ristin etusivulla ovat apostolit Pietari ja Paavali, Rooman kirkon ja apostolisen uskon vertauskuvina. Kääntöpuolella on Pyhän istuimen tunnus. Valko-keltainen nauha puolestaan toistaa Vatikaanin tunnusvärejä. Nykyinen, viimeisin versio on ollut käytössä paavi Benedictus XVI:n kaudesta lähtien: siinä etupuolen yläsakarassa aiemmin ollut paavin henkilökohtainen vaakuna on poistettu, mikä korostaa ansiomerkin pysyvää yhteyttä Pyhän Pietarin istuimeen yksittäisen paavin sijasta.

Ansioristi on (arvoasteikossa Pyhän Paavi Sylvesterin ritarikunnan alapuolella ja Benemerenti-mitalin yläpuolella. Se on) ollut historiallisesti merkittävä myös siksi, että aina vuoteen 1993 asti se oli kaikkein korkein kunnianosoitus, jonka nainen saattoi Pyhältä istuimelta saada. Suomessa Pro Ecclesia et Pontifice -ristiä myönnettiin aiemmin harvakseltaan mutta tasaisesti seurakuntalaisille 1990-luvun puoliväliin saakka jolloin perinne jäi tauolle. Rauni Vornanen on kolmenkymmenen vuoden jälkeen ensimmäinen ansioristin uusi vastaanottaja hiippakunnassamme.

Käytännössä Pro Ecclesia et Pontifice -ristiä myönnetään edelleen tunnustuksena pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta työstä seurakunnan, hiippakunnan tai koko kirkon hyväksi, olipa kyse sitten papin, sisarkunnan jäsenen tai maallikon palvelutyöstä. Se muistuttaa siitä, että kirkon elämä rakentuu paljolti juuri sellaisen uskollisen työn varaan, josta tämäkin risti kertoo.

Ilpo Koukku

Diplomin teksti:

PAAVI LEO XIV

on nähnyt hyväksi myöntää

ROUVA RAUNI TALVIKKI VORNASELLE

kunniakkaan ristin ansiomerkin ”Pro Ecclesia et Pontifice – Kirkon ja Esipaimenen puolesta” hänen erityisistä ansioistaan ja uskollisesta palveluksestaan suoden samalla oikeuden kantaa tätä kunniaristiä kaikissa sopivissa tilaisuuksissa.

Annettu Vatikaanissa huhtikuun seitsemäntenätoista päivänä vuonna 2026.

Vahvistaa asessori
prelaatti Anthony Onyemuche Ekpo

Kirjoita Fidekseen: Ilmianna hyväntekijä!

Seurakunnissa tehdään paljon hiljaista ja näkymätöntä työtä. On maallikkoja, sisaria ja pappeja, jotka pyyteettömästi palvelevat kirkkoa ja lähimmäisiään ja joita ilman seurakunnan elämä olisi paljon köyhempää. Kuka huolehtii kirkon siisteydestä? Kuka auttaa tekemään messusta kauniin? Kuka järjestää kirkkokahvit, opettaa lapsia ja nuoria, vierailee sairaiden luona tai tarjoaa kyydin messuun? Kuka luo sitä yhteishenkeä, joka kantaa meitä arjessa ja vaikeina aikoina?

Nyt on aika kiittää. Kerro meille seurakuntasi hiljaisesta sankarista – edes lyhyesti – ja liitä mukaan kuva. Lähetä juttusi osoitteeseen: fides@katolinen.fi

Write for Fides: Nominate a Quiet Hero!

In our parishes, much quiet and unseen work is done. There are lay people, religious sisters and priests who selflessly serve the Church and their neighbours, and without whom parish life would be much poorer.
Who takes care of the church? Who helps make the Mass beautiful? Who organizes coffee after Mass, teaches children and young people, visits the sick, or offers someone a ride to Mass? Who helps build the sense of community that sustains us in everyday life and in difficult times?

Now is the time to say thank you. Tell us about a quiet hero in your parish – even briefly – and include a photo. Send your story to: fides@katolinen.fi

Skriv i Fides: Uppmärksamma en välgörare!

I våra församlingar görs mycket tyst och osynligt arbete. Det finns lekmän, systrar och präster som osjälviskt tjänar kyrkan och sina medmänniskor och utan vilka församlingslivet skulle vara mycket fattigare.
Vem tar hand om kyrkan? Vem hjälper till att göra mässan vacker? Vem ordnar kyrkkaffe, undervisar barn och unga, besöker sjuka eller erbjuder skjuts till mässan? Vem bidrar till den gemenskap som bär oss i vardagen och i svåra tider?

Nu är det dags att säga tack. Berätta för oss om en tyst hjälte i din församling – även kort – och bifoga en bild. Skicka din berättelse till: fides@katolinen.fi

S:t Henriks pilgrimsfärd — en stor gåva

S:t Henriks pilgrimsfärd är en av de viktigaste traditionerna i vårt stift. S:t Henrik var ju han som förde den katolska tron till vårt land. För att denna tro ska få växa i vårt land är det viktigt att vi hedrar vårt ursprung. Tertullianus sade att martyrernas blod är den kristna trons frön. Därför är S:t Henrikskulten som får sin höjdpunkt två gånger om året, under vinter- och sommarhenrik (fi. talvi- och kesäheikki), så viktig. Huvudfesten på S:t Henriks himmelska födelsedag är självklart viktig, men det som utmärker vårt stift från resten av Nordens stift, som också firar S:t Henrik, är att vi också firar honom på sommaren, d.v.s. på hans translationsfest. Den dagen firar vi med en pilgrimsfärd till vårt skyddshelgons dödsplats, Kjulo träsk. På sistone har pilgrimsfärden däremot lidit lite. Orsakerna är många, främst pandemin, men det som glädjer mig är att pilgrimsfärden är på ett tydligt återhämtningsspår. I år var det första gången på länge vi for hela vägen till Åbo, tack vare Heikki Nissiläs organisationsförmåga. Jag fick vara ansvarig för liturgin tillsammans med den mycket erfarne Fr Anders Hamberg, som länge har varit pilgrimsfärdens präst.

PILGRIMSFÄRDEN har varit mycket speciell för mig och min familj. Vi har gått den otaliga gånger. Jag minns inte själv hur många gånger, men det kan vara kring 20. I år var det första gången jag var efter min tid i Rom. Det var därför en ytterst känslosam upplevelse för mig, speciellt när jag vandrade in till Kankaanpää vid slutet av den sista fulla dagen av pilgrimsfärden. Alla gamla minnen samlade sig i en kraftfull stund när jag såg sockerbetsfälten kring Kjulo träsk för första gången på länge. Jag märkte att jag känner igen området där S:t Henrik planterade sina frön för trons utspridning i Finland lika bra som mitt eget hem, och på sätt och vis är det alla Finlands katolikers hem.

Pilgrimsfärden började med buss redan på 1950-talet, men det var först 1980 som pater Jan Aarts, SCJ, med ett par ungdomar, inkluderat min far, for för första gången till fots. Första ekumeniska vandringen var 1983. År 1989 fick min far, som Juventus Catholicas ordförande, av Johannes Paulus II korset som har följt med pilgrimerna ett oräkneligt antal gånger. Då hade påven ett möte med ungdomar i Vadstena i samband med hans resa till Norden. År 1993 mötte min far min mor på pilgrimsfärden och redan nästa år var min första pilgrimsfärd i min mors mage. Nästa år var jag på min fars axel, och inte långt efter det var min första gång med egna ben.

Det är därför jag har så stark koppling till sommarhenrik. Utan S:t Henrik skulle inte bara vårt stift existera, utan även jag skulle inte göra det. Därför står jag i oändlig tacksamhetsskuld till S:t Henrik och den lokalkyrka hans martyrdöd har skapat.

S:T HENRIKS sista önskan var att en kyrka skulle byggas där hans oxar tröttnade. Hans sista ord och krafter tillägnades Finlands frälsning. Vi inser inte hur mycket vi har att tacka för S:t Henrik och hans martyrdöd. Vi läser i Första Moseboken hur Abels blod ro-

par till Gud från marken (1 Mos 4:10) och hur martyrerna ber underifrån altaret till Gud att utkräva hämnd för deras spillda blod i Uppenbarelseboken (Upp 6:9–11). Vi vet att denna bön i blod inte går obesvarad, eftersom Psaltaren säger ”Dyrbart är de heligas död i hans åsyn” (Vulg. Ps. 115:6). Vi har bevis på detta i under kyrkohistoriens gång. Där martyrer dör växer stark tro. Vi har den tidiga kyrkans exempel, men också mer exempel närmare oss. Mission och martyrer går ihop. Flera av ställena i Afrika och Asien som nu har stark tro hade martyrmissionärer. I England överlevde den katolska tron reformationen tack vare exemplet av deras ofantliga antal martyrer. Även i Finland där S:t Henriks blod ropade till Gud från marken var det otroligt svårt att utplåna den katolska tron. Finland var ett av de sista områdena i det svenska riket som anammade den protestantiska tron. Det sägs att folk praktiserade tron i hemlighet här även hundra år efter reformationen.

FAKTUMET ÄR att vi måste vara tacksamma till martyrerna som ger oss kraft i tron. Martyrdöden är det perfekta exemplet på den centrala trossatsen i vår kristna tro: den treenige Guden har väckt upp Kristus ur de döda och ska väcka upp oss också vid domedagen. Därför har döden och alla denna världs hemskheter ingen makt. Martyrdöden är inte därför något dystert till dem som har fått denna stora nåd från Gud, inkluderat vår egen S:t Henrik. I världens ögon var han en misslyckad missionär, men med himlens ögon är han vårt lands främsta, ty genom hans blod fick vi ta del av Kristi frälsande blod.

Om vi vill ha en ny vår för den katolska tron i Finland, om vi vill att vår lilla lokalkyrka ska fortsätta att växa måste vi hedra med glädje och tacksamhet Kjulo träsk och Kyrkskär, dess lilla holme, Finlands heligaste plats som har konsekrerats med S:t Henriks blod, som än idag ropar till Gud den allsmäktige och påminner honom att sända nya män och kvinnor att sprida tron som det har sått i vårt land. *Ergo plebs fennonica gaude de hoc dono, quod facta es catholica verbi Dei sono.* Gläd dig, därför, Finlands folk av denna gåva, att du har blivit katolskt av Gudsordets läte. ■

Viktor Torres Airava

FRANCISCUS 800 VUOTTA

Pyhän Franciscuksen päivät Raumalla 10.–11.10.2026

Tervetuloa Raumalle Pyhän Ristin kirkkoon, tapahtuma on avoin kaikille.

LAUANTAI 10.10.

- Klo 12.15–12.45 Ad Sextam Pyhän Ristin kirkossa.
- Klo 13.00–14.15 Luento 1: (Vanha Opisto, Vähäkoulukatu 8) *Muisto, muistaminen ja fransiskaaninen hengellisyys*, veli Michel Lasky OFM Conv.
- Klo 14.30–15.30 Luento 2: *Franciscus Assisilainen – suuri pyhimys, joka puhuttelee koko maailmaa,* fransiskaanimaallikkojen esimies, diakoni Marko Pitkäniemi OFS.
- Klo 15.30–16.30 Kahvitauko seurakuntatalolla.
- Klo 16.30–17.30 Luento 3: *Miten voisimme muistaa Pohjolan fransiskaaneja?* kappalainen, TT Taneli Ala-Opas.
- Klo 18.00 Katolinen pyhä messu Pyhän Ristin kirkossa. Messun jälkeen iltatee ja kompletorio Franciscus-talolla, Kirkkokatu 2 C.

SUNNUNTAI 11.10.

- Klo 10.00 Luterilainen messu Pyhän Ristin kirkossa.
- Klo 11.45 Lounas seurakuntatalolla, vapaaehtoinen ruokamaksu.
- Klo 12.15 Päivien päätös ja lähtökahvit. Fransiskaaniyhteisöjen tervehdykset ja juhlavuosi.

Lisätiedot: Risto Mantovani, 050 5856513, mantovani.risto@gmail.com

Fransiskaanimaallikot
fransiskaanimaallikot.blogspot.fi
& Rauman evl. seurakunta

Pax et bonum!

URSULIINISISARET SUOMESSA 50 VUOTTA

Aloitamme juhlimisen kiitollisella mielellä **lauantaina 15.8.2026** hiippakunnan yhteisen juhlan yhteydessä Lohjalla.

Keskiviikkona 26.8.2026 klo 18.00 kutsumme teitä viettämään kanssamme kiitosmessua Pyhän Henrikin katedraalissa ja messun jälkeen kahvitilaisuuteen seurakuntasaliin.

Sydämellisesti tervetuloa!

Caritas-kuulumiset
Nytt-News

Caritas -kysely

Caritas haluaa auttaa katolisissa seurakunnissa toimivia ihmisiä heidän omilla ehdoillaan, ympäri koko maata. Keräämme nyt tietoa siitä, missä asioissa ihmiset tarvitsevat tukea.

Kysely on auki 30.8. asti. Pääset kyselylomakkeelle sivun caritas.fi/seurakuntien-aani-kuuluviin kautta tai oheisesta QR-koodista. Vastausten perusteella voimme miettiä uusia hankkeita tai vapaaehtoistehtäviä eri puolilla maata.

Caritaksen jäsenyys vuonna 2046

Toukokuussa järjestimme jäsenille suunnatun tapahtuman Lauttasaaressa. Kiitos kaikille osallistuneille! Päivän aluksi kuulimme, mitä tuloksia Caritaksen työssä saavutettiin vuonna 2025. Niin Suomessa kuin ulkomailla hankkeet olivat onnistuneet hyvin.

Päivän lopuksi järjestimme Tulevaisuuden horisontit -työpajan, jossa pohdimme Caritaksen toimintaympäristöä nykyajassa ja maalailimme tulevaa vuoteen 2046. Lopuksi mietimme, mitä meidän tulisi tehdä, jotta tulevaisuudesta tulisi halutunlainen. Lue lisää jäsenpäivästä verkkosivuiltamme. caritas.fi/jasenpaivasta-tulevaisuuteen.

Tärkeitä päivämääriä

Caritaksen toimisto ja kauppa avautuivat jälleen 4.8.2026 osoitteessa Kuusitie 6 Helsingin Meilahdessa. Tervetuloa asiakkaaksi tiistaista torstaihin kello 10–15.
Ystävyyden kahvila ja kaupan ilta-aukiolot jatkuvat jälleen elokuussa. Syyskauden kahvilapäiviä ovat 19.8. ja 23.9. kello 15–18.
Hävikkiruokajakelu jatkuu jälleen kesätauon jälkeen. Syyskauden jakopäivät ovat 17.8., 31.8., 14.9., 28.9., 12.10., 26.10., 9.11., 23.11., 7.12. ja 21.12.2026.
Katso kaikki Caritaksen tapahtumat osoitteesta caritas.fi/tapahtumat.

Liity Caritaksen jäseneksi!

Tule ja toteuta lähimmäisenrakkautta pitkäjänteisesti! Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat Caritaksen uutiskirjeen, jossa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritaksen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

caritas.fi

Katolinen kirjakauppa – Mannerheimintie 90

UUSI KIVIJALKAMYYMÄLÄ AVATTU

Katolinen kirjakauppa laajentaa muunkielistä valikoimaansa!

Haluamme varmistaa, että tärkeimmät katoliset kirjat ovat aina saatavilla useammalla kielellä. Valikoimastamme löydät muun muassa:

- Katolisen kirkon katekismus (suomi, ruotsi ja englanti)
- Katolinen raamattu ruotsiksi ja englannikisi (NRSV-CE)
- Confessions (Pyhän Augustinuksen Tunnustukset englanniksi)

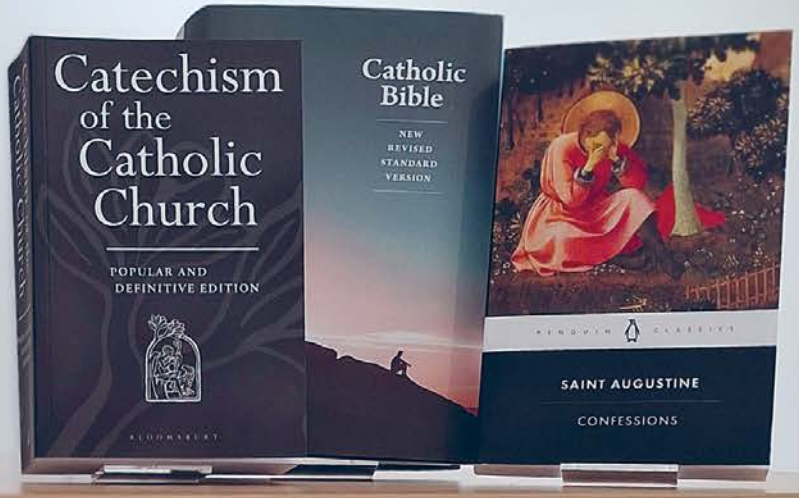

Uutuuksia: hartausesineitä Puolasta ja Portugalin Fátimasta

Katoliseen kirjakauppaan on saapunut uusia, ainutlaatuisia ruusukkoja Puolasta ja Portugalin Fátimasta.

Ristintien ruusukko – 24 €
Erityinen katolinen hartausruusukko, jossa on ristintien 14 asemaa. Jokaisella asemalla on kolme helmeä sekä aseman kuva. Ruusukko on valmistettu punoksesta ja puusta, ja sen mukana toimitetaan rukousopas.

Pyhän Mikaelin ruusukko – 16 €
Pyhän Mikaelin esirukousta varten tarkoitettu rukousruusukko, jossa on viisi salaisuutta ja kussakin kolme helmeä. Valmistettu punoksesta ja puusta. Mukana rukousopas.

Metallinen krusifiksi – 22 € *Myymälätuote

Myymälässä paljon erilaisia hartaus- ja lahjaesineitä!*

Tervetuloa ostoksille myymälään tai verkkoon!

Katolinenkirjakauppa.fi
Mannerheimintie 90, 00250 Helsinki
Avoinna Ma–Pe klo 10–18

katolinenkirjakauppa.fi

Maailman nuortenpäivät Soulissa 2.–9.8.2027

Suomesta on lähdössä suuri joukko nuoria Maailman nuortenpäiville Souliin Etelä-Koreaan 2.–9.8.2027. Tapahtuma kokoaa yhteen miljoonia nuoria eri puolilta maailmaa yhteiseen rukoukseen, juhlaan ja uskon jakamiseen. Viikon huipentaa paavi Leon viettämä päätösmessu.

Lisätietoja matkasta ja ilmoittautumisesta saat skannaamalla viereisen QR-koodin.

World Youth Day Seoul 2–9 August 2027

A large group of young people from Finland will travel to Seoul, South Korea, for World Youth Day from 2–9 August 2027. The event brings together millions of young people from around the world for prayer, celebration and sharing the faith. The week will culminate in the closing Mass celebrated by Pope Leo.

For more information and registration details, scan the QR code.

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta juhlii 100-vuotisjuhliaan

26.9.2026

Lisätietoja ja lipunmyynti

www.catholicturku.fi

Tervetuloa juhlimaan kanssamme!

LAHJOITUKSET JUHLAKASSAAN

Hiippakunnan tili FI31 1555 3000 1273 41
(NDEAFIHH), RA/2021/706, viite 30203

Juhlavuosi - AC 90 vuotta

ACADEMICUM CATHOLICUM

Syksy 2026

Lauri Järvilehto

TO 17.9. klo 19:00 "Voiko tekoälyllä olla sielu? Teologista, filosofista ja psykologista pohdintaa ihmismielen ja tekoälyn yhteyksistä ja eroista"

isä Magnus Nyman

TO 15.10. klo 19:00 *Hävinneiden historia* -teoksen kirjoittaja vierailee Ruotsista. / Author of *Förlorarnas historia* visits from Sweden. **Lecture in English.**

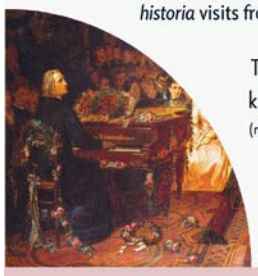

TO 19.11. klo 19:00 (messu 18:00) *Magnus Rask* "Rågång på vetenskapens utmarker – Uno Stadius och psykisk forskning i Finland 1912–1936."

TO 10.12. klo 19:00 *Siyan Zhuang* Luentokonsertti: "Franz Liszt Pyhän Franciscuksen jalanjäljissä"

Luennot pidetään **Studium Catholicumin Angelicum-salissa, Ritarikatu 3 (2 krs.), Helsinki.** Ovet avautuvat klo 18:30 (soita tarvittaessa ovisummeria). Luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Luennot ovat kaikille avoimia, lämpimästi tervetuloa!

Academicum Catholicum on tieteestä ja kulttuurista kiinnostuneille katolilaisille tarkoitettu yhdistys. AC:n jäseneksi voi liittyä Suomessa asuva katolilainen, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Vuosittainen jäsenmaksu (10 euroa) maksetaan AC:n tilille FI6120012000513060. Lisätietoja: ***academicumcatholicum.blogspot.com***

PYHÄN HENRIKIN JA PYHÄN MARIAN SEURAKUNTIEN NAISTENPIIRI

Naistenpiiri kokoontuu Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan seurakuntasalissa joka kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona iltamessun jälkeen eli noin klo 18.30. -20.00. Ohjelmassa on alustus ja keskustelua yhdessä kahvia juoden.

Ohjelma syksy 2026

2.9. Elämän suunta hukassa, mikä avuksi? *Marketta Pylväskangas*

7.10. Ruusukko-rukous *sisar Barbara*

4.11. Kutsu köyhyyteen ja pyhyyteen Franciscuksen ja Claran, Assisilaisten, kanssa *Eeva Vitikka-Annala*

2.12. Katolisia joulutraditoita eri puolilla maapalloa

Lämpimästi tervetuloa mukaan!

Lisätietoja Maria Ailio p. 040 7358211

Anna lahjaksi tai itsellesi

Katso ja tilaa verkkokaupasta:

katolinenkirjakauppa.fi

Verbi Dei sono Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.*
Yhteys, *Contact:* Markus Mäkelä 050 3615299.

Seuraava Fides ilmestyy 16. lokakuuta

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 laidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on digilehdessä 16 päivää ja paperilehdessä 3 viikkoa ennen lehden julkaisupäivää. FIDES

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398
Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

URKUMUSIIKIN
JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina** klo **18.00**.

3.9.2026 Marko Pitkäniemi

Tervetuloa!

(jatkoa sivulta 29; kaikki eivät mahtuneet)

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keskiviikkona pyhän Marian kirkolla. Ensin on messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Miestenpiiri

Katolinen miestenpiiri kokoontuu aina **kuukauden toisena tiistaina** iltamessun jälkeen Marian seurakuntasalissa. Miestenpiirin tarkoitus on auttaa katolisia miehiä kasvamaan katolisessa uskossa sekä luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta heidän välilleen. Kaikki katolilaiset ja katolisuudesta kiinnostuneet miehet ovat tervetulleita.

Naistenpiiri

Naistenpiiri kokoontuu Pyhän Henrikin seurakuntasalissa joka **kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona** iltamessun jälkeen eli noin klo 18.30–20.00. Lämpimästi tervetuloa mukaan! Lisätietoja Maria Ailio p. 040 7358211

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka **kuukauden kolmantena tiistaina** messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 12.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

HELSINKI

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1,
00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

• Ohjelma kesällä (elokuun loppuun saakka) La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 8.00 messu englanniksi, 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi ja adoraatio (2. su), 18.00 iltamessu. Ma, ti, ke, to, pe 18.00 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Rippiaika ma, ke, pe, la 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan. Huom.! Kesällä ei kirkkokahveja sunnuntaisin, vaan keskiviikon iltamessun jälkeen.

• *Programme during summer (until the end of August) Sat. 17.40 Vespers in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 8.00 Mass in English, 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Vietnamese and Adoration (2nd Sun.), 18.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary in Finnish. Confessions Mon., Wed., Fri., Sat. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment. Note! There is no church coffee on Sundays during summer. Instead, coffee is served after the evening Mass on Wednesdays.*

• Säännöllinen ohjelma (1.9. alkaen) La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 8.00 messu englanniksi, 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi ja adoraatio (2. su) tai messu ruotsiksi (3. su) tai messu italiaksi (4. su), 14.00 messu burmaksi (3. su), 18.00 iltamessu. Ma, ti, ke, to, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Pe 17.30 adoraatio (paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen). Rippiaika ma, ke, pe, la 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
Huom.!
- Säännöllisestä ohjelmasta poiketen syyskuun toisena sunnuntaina ei ole messua vietnamiksi, mutta kello 17.30 asti kestävä adoraatio vietnamiksi järjestetään tästä huolimatta.
- Syyskuussa ei ole messua burmaksi.
- Messu malayalamiksi vietetään jo lauantaina 15. elokuuta kello 11.00.
- Messu unkariksi vietetään la 19.9. ja la 24.10. klo 16.00.

• *Regular Programme (Starting on the 1st of September) Sat. 17.40 Vespers in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 8.00 Mass in English, 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Vietnamese and Adoration (2nd Sun.), Mass in Swedish (3rd Sun.), Mass in Italian (4th Sun.), 14.00 Mass in Burmese (3rd Sun.), 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary in Finnish. Fri. 17.30 Adoration (during Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after Mass.). Confessions Mon., Wed., Fri., Sat. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment.*
Note!
- There will be no Mass in Vietnamese on the 2nd Sunday of September. However, Adoration in Vietnamese will still take place on that day until 17.30.
- There will be no Mass in Burmese in September.
- Mass in Malayalam will take place on Sat. August 15 at 11.00.
- Mass in Hungarian will take place on Sat. Sept. 19 and Sat. Oct. 24 at 16.00.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://henrik.katolinen.fi/

MUUT PAIKKAKUNNAT
Huom.! Kesällä ei messuja muilla paikkakunnilla. / Note! There are no Masses in other locations (Kerava, Porvoo and Tikkurila) until September.
Kerava (ev.-lut. kirkon seurakuntakeskus, Papintie 6, Kerava): messu kuukauden 3. sunnuntaina klo 11.00
Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie 2, Porvoo): messu kuukauden 3. sunnuntaina klo 15.00
Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): messu normaalisti kuukauden 2. ja 4. sunnuntaina klo 10.00

LAUTTASAARI

Pyhän apostoli Jaakobin kirkko

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kappeli, Myllykallionrinne 1, 00200 Helsinki. Koordinoiva pappi: isä Mauri Bravo, mauri.bravo@katolinen.fi, 040-3259584

• Mäännöllinen ohjelma: Su 10.30 päämessu suomeksi, 12.00 afrikkalaisen yhteisön messu, 14.00 ukrainalaisen kreikkalais-katolisen yhteisön liturgia, 16.00 messu espanjaksi (1. ja 3. su) tai portugaliksi (2. su), 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 18.00 messu englanniksi. Ti 18.00 messu latinaksi (joka toinen viikko Catholic Students' Club). Pe 17.30 adoraatio. La 17.00 messu espanjaksi (2. la), 18.00 messu saksaksi (1. la). Rippiaika ma, ti, ke 17.30, pe 17.00 sekä ennen useimpia sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan. Huom.! Kesällä ohjelmaan voi tulla muutoksia. Katso ohjelma kirkon kalenterista.

• *Regular Programme: Sun. 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass of the African Community, 14.00 Greek Catholic Liturgy of the Ukrainian Community, 16.00 Mass in Spanish (1st and 3rd Sun.) or Portuguese (2nd Sun.), 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in English.*

Tues. 18.00 Mass in Latin (every other week Catholic Students' Club). Fri. 17.30 Adoration. Sat. 17.00 Mass in Spanish (2nd Sat.), 18.00 Mass in German (1st Sat.). Confessions Mon., Tues., Wed. 17.30, Fri. 17.00, as well as before most Masses on Sunday and by appointment. Note! Changes to the programme may occur during summer. Please check the programme on the website.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät Pyhän apostoli Jaakobin kirkon kalenterista: https://henrik.katolinen.fi/pyhan-apostoli-jaakobin-kirkko/

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

• Ohjelma kesällä (1.6.-15.8.): La 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 13.00 messu vietnamiksi (3. su), 14.30 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15–17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu suomeksi tai englanniksi. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna sopimuksen mukaan.

• *Programme during summer (1.6.-15.8.): Sat. 18.00 Evening Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 13.00 Mass in Vietnamese (3rd Sun.), 14.30 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Evening Mass in Finnish or English. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open by appointment.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://www.pyhamaria.fi/

MUUT PAIKKAKUNNAT
Huom.! Hyvinkäällä ei messuja kesällä. Seuraava messu syyskuussa. / Note! No Masses in Hyvinkää until September.

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 9.00 messu latinaksi tai ruotsiksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi (1. su), tai tagalogiksi (3. su) tai vietnamiksi (4. su), 18.00 messu englanniksi. Ma 7.30 messu. Ti 18.00 messu. Ke 7.30 messu. To 17.30 adoraatio, 18.00 messu. Pe 7.30 messu. La 7.30 messu (katekeesipäivinä 13.00 perhemessu), 16.00 messu arameaksi (3. la). Parannuksen sakramentti puoli tuntia ennen messun alkua tai sopimuksen mukaan.

• *Regular Programme: Sun. 9.00 Mass in Latin or Swedish, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass in Polish (1st Sun.) or Tagalog (3rd Sun.) or Vietnamese (4th Sun.), 18.00 Mass in English. Mon. 7.30 Mass in Finnish. Tues. 18.00 Mass in Finnish. Wed. 7.30 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration and 18.00 Mass in Finnish. Fri. 7.30 Mass in Finnish. Sat. 7.30 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 13.00), 16.00 Mass in Aramaic (3rd Sat.). Confessions half an hour before Mass or by appointment.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://www.catholicturku.fi/?page_id=253&lang=fi

MUUT PAIKKAKUNNAT
Ahvenanmaa (S:t Görans lutherska kyrka): kaksi kertaa kuussa lauantaisin klo 10.00
Eurajoki (ev.-lut. kirkko): kaksi kertaa kuussa sunnuntaisin klo 15.00, Huom.! nykyisin suomeksi
Pori (ort. kirkko): kerran kuussa sunnuntaina klo 17.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä
Puh. toimisto: 014-612659
(lankapuhelin, ei tekstiviestejä)
puh. isä Anders Hamberg:
050-5630235
sähköposti: olavi@katolinen.fi
Kotisivu: olavi.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu. Ti 7.00 messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15), 16.00 messu kareniksi (2. la), 17.00 messu tagalogiksi (1. la). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

• *Regular Programme: Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass in Finnish. Tues. 7.00 Mass in Finnish. Wed. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass in Finnish. Fri. 7.00 Mass in Finnish.*

Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15), 16.00 Mass in Karen (2nd Sat.), 17.00 Mass in Tagalog (1st Sat.). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://olavi.katolinen.fi/

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
Puh. 03-2127280, 050-3617942
Sähköposti risti@katolinen.fi
Kotisivu risti.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 9.00 messu ukrainaksi (1. su), 10.00 ruusukko suomeksi, 10.30 päämessu suomeksi, 12.30 messu tagalogiksi (1. su) tai messu englanniksi (2. ja 5. su), 13.00 messu vietnamiksi (3. ja 4. su), 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper. Pe 17.15 adoraatio (paastonaikana ristintie). Kuukauden 1. pe jatkuva adoraatio. La messuaika vaihtelee. (Yleensä messu klo 8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Kuukauden 1. pe rippi on jatkuvan adoraation aikana. Huom.! Tarkista ajat/muutokset kirkon ilmoitustaululta tai seurakunnan kotisivulta. Messuja myös muissa kaupungeissa (messuajat alla).

• *Regular Programme: Sun. 9.00 Mass in Ukrainian (1st Sun.), 10.00 Rosary in Finnish, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Tagalog (1. Sun.) or Mass in English (2nd and 5th Sun.), 13.00 Mass in Vietnamese (3rd and 4th Sun.), 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues., Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.40 Vespers. Fri. 17.15 Adoration (Stations of the Cross during Lent). 1st Friday of the month continuous Adoration. Sat. Mass time varies. (Normally Mass at 8.00). Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. 1st Friday of the month confessions during the continuous Adoration. Please check the bulletin board at the back of church or the homepage of the parish for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://risti.katolinen.fi/)

MUUT PAIKKAKUNNAT
Hervanta (Jeesuksen pikkusisaret, Opiskelijankatu 21 G 148): ti 18.00
Humppila (yksityiskodeissa)
Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu 2): messu suomeksi (1. ja 3. su) 15.00 Kristiinankaupunki (ev.lut. kirkko Västra Långgatan 20, tai yksityiskodeissa) tu 2): 17.00 messu englanniksi (1. su), 15.00 messu suomeksi (3. su)
Kristiinankaupunki (ev.lut. kirkko, Västra Långgatan 20, tai yksityiskodeissa)

Muiden paikkakuntien messuajat ja -paikat löytyvät seurakunnan kotisivulta: https://risti.katolinen.fi/messuajat-ja-hartaudet/

POHJANMAA
Pohjanmaan pastoraalialue

pohjanmaa@katolinen.fi, 045-8528028
Vastuupappi isä Leonard Wobilla Shwei
Mannerheimintie 2 as. 4, 65320 Vaasa
leonard.wobilla@katolinen.fi,
045-2575222

Jeesuksen pyhän sydämen kappeli
Rauhankatu 8 C 22, Vaasa

• Säännöllinen ohjelma: Ti, ke, to, pe 18.00 messu. To 17.30 adoraatio. La 10.30 messu.
• *Regular Programme: Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 10.30 Mass in Finnish.*

PAIKKAKUNNAT
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22 tai Huutoniemen kirkko, Kuninkaantie 1)
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3)
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5)
Seinäjoki (seurakuntakeskus, Koulukatu 24)
Pohjanmaan messuajat löytyvät seurakunnan kotisivulta: https://risti.katolinen.fi/messuajat-ja-hartaudet/

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
Puh. 05-5444 110, 045-3413915
Sähköposti ursula@katolinen.fi
Kotisivu ursula.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.30 ruusukko ja rippitilaisuus, 11.00 päämessu. Ke 7.30 messu. To 18.00 messu. Pe 17.00 adoraatio ja rippitilaisuus, 18.00 messu. La 9.00 messu.

• *Sun. 10.30 Rosary and Confession, 11.00 Mass in Finnish. Wed. 7.30 Mass in Finnish. Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Fri. 17.00 Adoration and Confession, 18.00 Mass in Finnish. Sat. 9.00 Mass in Finnish.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://ursula.katolinen.fi/

MUUT PAIKKAKUNNAT
Kotka (Langinkosken kirkko, Langinkoskentie 1)
Lahti (Launeen kirkko, Tapparakatu 22)
Lappeenranta (Lappeenrannan kirkko, Mannerheiminkatu 1)

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
Puh. 08-347834, 044-0200245
Sähköposti perhe@katolinen.fi
Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 9.45 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, to, pe 18.00 messu. To 17.00 adoraatio (ei kuukauden ensimmäisellä viikolla, jolloin adoraatio pe 12.00-18.00). La 10.00 messu. Ti, ke, la 19.00 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus arkisin puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Muutokset vakioohjelmaan ovat mahdollisia.

• *Regular programme: Sun. 9.45 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.00 Adoration (no Adoration on the 1st Thurs. of the month, but on Friday from 12.00 to 18.00). Sat. 10.00 Mass in Finnish. Tues., Wed., Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Mon. – Fri. half an hour before Mass and by appointment. While this is normally the weekly program of the parish, please note that changes are possible.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://perhe.katolinen.fi/

MUUT PAIKKAKUNNAT
Kajaani (Kirkkokatu 17)
Kemi (Lehtokatu 31)
Haaparanta/Tornio (Storgatan 83A, 953 31 Haparanda, Ruotsi)
Raahe (Kirkkokatu 43)
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16)

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.05 päämessu, 12.05 messu englanniksi. Ma, ti, ke 18.00 messu, to 17.30 adoraatio, 18.00 messu, pe 9.00 messu. La 18.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika ti 17.15, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista.

• *Regular programme: Sun. 10.05 High Mass in Finnish, 12.05 Mass in English. Mon., Tues., Wed., 18.00 Mass in Finnish, Thurs. 17.30 Adoration, 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 17.15, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please check the updated calendar on the website of the parish.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://joosef.katolinen.fi/

MUUT PAIKKAKUNNAT
Joensuu (Louhostie 4, Joensuu): http://joosef.katolinen.fi/diasporat/toiminta-joensuussa/
Savonlinna (Pikkukirkko, Olavinkatu 29): http://joosef.katolinen.fi/diasporat/toiminta-savonlinnassa/
Mikkeli (Pyhän Ylienkeli Mikaelin Kirkko, Paavalinkatu 4): http://joosef.katolinen.fi/diasporat/toiminta-mikkelissa/

Yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätetoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Benediktiinioblaatit – OSB Obl.

Benediktinoblater – Oblates of Saint Benedict • Yhteyshenkilö: Markku Koponen OSB Obl. , sposti: oblaatti@gmail.com • Hengellinen neuvonantaja: emeritusapotti isä Mark Hargreaves OSB (Subiaco-montecassinolainen kongregaatio)

Obl.OSSS – Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. • Kotisivut: https://www.birgittalaissisaret.fi/oblaatit.html. • Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisisaren äiti M. Bernabé O.Sss:n johdolla. • Yhteyshenkilö Markku Vähätalo, p. 045 6726300, s-posti: vanhatalo@gmail.com

Catholic Students' Club

Autumn 2026 Schedule of the Catholic Students' Club: Rosary and Holy Mass in Latin (readings in English) at St Jacobs kyrka (Church of Saint James the Apostle) in Lauttasaari (Myllykallionrinne 1), on the following Tuesday evenings at 6.00 PM (18.00): **8.9, 22.9, 6.10, 20.10, 3.11, 17.11, 1.12, 15.12.** • Confessions will be available during the Rosary (c. 5:40 pm). Afterwards a nice get-together. All students, young adults and anyone interested in the Catholic Faith are welcome! More information: cschelsinki.wordpress.com.

English summary
of articles in this issue

Building a Civilization of Human Dignity

This issue of Fides is united by a theme that resonates throughout its pages: the dignity of every human person and the Church's mission to protect, nurture and accompany human life in every circumstance. Inspired by Pope Leo XIV's new encyclical *Magnifica humanitas,* the magazine invites readers to reflect on how Christians are called to build society—not through power, prestige or technological triumph, but through love, service and patient cooperation.

In the editorial, Marko Tervaportti develops one of the encyclical's central images. Pope Leo contrasts the Tower of Babel with the rebuilding of Jerusalem under Nehemiah. Babel represents human pride, self-sufficiency and the illusion that greatness can be achieved without God. Nehemiah, by contrast, rebuilt the city's walls patiently and together with the whole community. Drawing further on St Augustine's famous teaching on the two loves that shape history, the editorial reminds readers that every society—and every human heart—is continually faced with a choice between self-love and the love of God that overflows into love of neighbour. The true measure of Christian life is therefore not success or efficiency, but the willingness to build something lasting through humility, perseverance and generous service.

The same message is echoed in Pope Leo XIV's historic address to the joint session of the Spanish Parliament. Rather than presenting the Church as a political actor, the Pope describes her vocation as that of conscience: reminding society of the moral principles upon which genuine justice is built. Human dignity, he insists, is not granted by governments nor determined by public opinion. It belongs equally to every person simply because he or she exists. His strongest

appeal concerns the defence of human life from conception until natural death. A society that neglects unborn children, the elderly, the sick or those entirely dependent upon the care of others cannot truly call itself just. The Pope therefore describes the protection of human life not as a confessional concern but as a measure of civilisation itself and of a nation's moral greatness.

The central feature of this issue continues the same reflection through an extensive interview with Bishop Raimo Goyarrola following the successful defence of his doctoral dissertation on spirituality in palliative care. Conducted at the University of Eastern Finland, the study seeks practical ways of recognising the spiritual needs of patients receiving palliative care.

Bishop Raimo emphasises throughout the interview that palliative care is frequently misunderstood. It is neither euthanasia nor merely end-of-life care. Rather, it begins when an incurable illness is diagnosed and may continue for months or even years alongside treatments that relieve symptoms or slow the progression of disease. Good palliative care, he explains, neither hastens death nor artificially prolongs life; its purpose is to improve the patient's quality of life while accompanying him or her naturally until death.

Perhaps the interview's most memorable insight is contained in its title: *"A patient is not a diagnosis—he is a human being."* Modern medicine has achieved remarkable advances in treating physical illness, yet many patients struggle above all with questions of hope, forgiveness, relationships and the meaning of life. These questions cannot be answered by medication, yet they must never be ignored. Bishop Raimo argues that healthcare professionals should not overlook these deeper dimensions of suffering.

His research therefore introduces practical questionnaires that help patients and healthcare professionals identify spiritual needs and begin conversations that might

Full articles are available in English at fides.katolinen.fi/en.

otherwise never take place. He hopes these tools will become part of everyday clinical practice rather than remain on library shelves. Ultimately, he reminds readers that truly good medicine begins with recognising the dignity of the person before us.

One of the major features explores the history of the Chapel of the Holy Spirit in Turku through the recollections of Benito Casagrande, who was closely involved in its development. Readers discover how the chapel came into being and how it became an important place of prayer, worship and community life for Catholics in southwestern Finland. More than the story of a building, the article tells how faith, perseverance and generous cooperation helped establish a lasting Catholic presence in the region.

Another feature takes readers to the ancient Shrine of Our Lady of Bonaria in Sardinia, one of the oldest Marian pilgrimage sites in the Mediterranean. It recounts the history of the miraculous statue of the Virgin Mary and explains how devotion to Our Lady of Bonaria has remained a source of hope for generations of pilgrims. The shrine also gave its name to Buenos Aires, illustrating how a local Marian devotion eventually reached another continent.

The vitality of the local Church is reflected in the report on Bishop Raimo Goyarrola's canonical visitation to St Ursula's Parish in Kouvola, the eighth and final visitation of the current cycle. The bishop met parish councils, volunteers and parishioners before celebrating a packed Sunday Mass during which several adults entered full communion with the Catholic Church and young parishioners received the Sacrament of Confirmation. He encouraged Catholics to draw strength from the Word of God and the Eucharist and to witness openly to their faith.

Another important article presents the Nordic Bishops' Conference's new pastoral guidance concerning Freemasonry. While recognising the goodwill of individual Freemasons, the bishops reaffirm that Masonic principles remain incompatible with the Catholic faith and therefore repeat the Church's longstanding sacramental discipline.

The issue also contains the Diocese of Helsinki's financial review for 2025. Membership income and donations continued to grow, although expanding pastoral activity also increased expenses. The report expresses gratitude for the generosity of the faithful and underlines the importance of responsible stewardship as the Catholic population in Finland continues to expand.

Readers will also find an introduction to the Diocese's safeguarding programme, reports from Ansgarwerk's theological study days in Germany, news from the universal Church, the annual St Henry pilgrimage and several other articles reflecting the vibrant life of the Catholic Church in Finland.

Full English versions of these and many other articles are available at fides.katolinen.fi/en.

Compiled with the assistance of AI.

Happy reading!

Catechesis and sacramental preparation for adults in English 2026-27

The course starts on Saturday 29th August at 15 PM at st Jacob the Apostole's Church.

More information and registration behind the QR link: https://katolinen.fi/catechesis-ocia-26/

Muista seurakunnan jäsenmaksu

Jäsenmaksu maksetaan omalle seura-kunnalle kuukausittain. Jäsenmaksun suuruus on 1,5 % ansiotuloista tai muista vastaavista tuloista. Jäsenmaksuvelvollisuus koskee kaikkia täysi-ikäisiä Suomessa asuvia katolilaisia. Siitä on vapautettu alle 15 000 € vuodessa ansaitsevat ja kaikki alle 18-vuotiaat. Lisätietoa jäsenmaksusta: https://katolinen.fi/jasenmaksut/

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta (Helsinki)
Jäsenmaksutili: FI61 1014 3000 2118 01, viitenumero: 90010

Pyhän Marian seurakunta (Helsinki)
Jäsenmaksutili: FI65 1023 3000 2047 89, viitenumero: 90010

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta (Turku)
Jäsenmaksutili: FI40 1547 3000 0005 98, viitenumero: 90010

Pyhän Olavin seurakunta (Jyväskylä)
Jäsenmaksutili: FI65 1045 3000 1121 43, viitenumero: 90010

Pyhän ristin seurakunta (Tampere)
Jäsenmaksutili: FI08 2236 1800 0045 66, viitenumero: 90010

Pyhän Ursulan seurakunta (Kouvola)
Jäsenmaksutili: FI75 1555 3000 1245 12, viitenumero: 90010

Nasaretin pyhän perheen seurakunta (Oulu)
Jäsenmaksutili: FI52 1374 3000 1083 81, viitenumero: 90010.

Pyhän Joosefin seurakunta (Kuopio)
Jäsenmaksutili: FI30 1555 3000 1245 46, viitenumero: 90010

Messun aikana **kolehdin** voi maksaa myös MobilePay-sovelluksella seurakunnan lyhytvalintanumeroon. Lisätietoa muista tukimuodoista: https://katolinen.fi/lahjoita/

Seurakunnan jäsenmaksu

Jäsenmaksuvelvollisuus koskee jokaista 18 vuotta täyttänyttä katolilaista Suomessa. Se on sama kaikissa seurakunnissa ja se maksetaan kuukausittain seurakunnan jäsenmaksutilille. Jäsenmaksun määrä on 1,5 prosenttia kuukausittaisista bruttotuloista.

Tämä velvollisuus perustuu kirkon yhdyskuntajärjestyksen pykälään 7: ”Yhdyskunnan jäsenen velvollisuutena on tukea yhdyskuntaa ja sen seurakuntaa vapaaehtoisin lahjoituksin sekä maksaa jäsenmaksua, jonka suuruuden yhdyskunnan esimies määrittää.”

For other languages, go to:

Församlingens medlemsavgift

Medlemsavgiftsskyldigheten gäller varje katolik i Finland som har fyllt 18 år.* Avgiften är densamma i alla församlingar och betalas månadsvis till församlingens medlemsavgiftskonto. Medlemsavgiftens storlek är 1,5 procent av de månatliga bruttoinkomsterna.

Denna skyldighet grundar sig på § 7 i kyrkans samfällighetsordning: ”Församlingens medlems skyldighet är att stödja samfälligheten och dess församling genom frivilliga bidrag samt att betala medlemsavgift, vars storlek bestäms av samfällighetens föreståndare.”

Parish Membership Fee

The obligation to pay a membership fee applies to every Catholic in Finland who has reached the age of 18. The fee is the same in all parishes and is paid monthly into the parish’s membership fee account. The amount of the membership fee is 1.5 percent of the monthly taxable income.

This obligation is based on § 7 of the Church’s community statutes: “It is the duty of a member of the community to support the community and its parish through voluntary contributions and to pay a membership fee, the amount of which is determined by the head of the community.”